

Asemakaavan selostus
Kaava nro 4052

Kirkonmäen asema- kaavan muutos

LUONNOSVAIHE 8.9.2026

LÄM
PÄÄ
LÄ

Perus- ja tunnistetiedot

Asemakaavan nimi: 4052 Kirkonmäen asemakaavan muutos (aiemmin Kirkonmäen kadut asemakaavan muutos)	
Kunta: Lempäälä	
Sijaintialue: 418 / 431	
Kaava-alue: Lempoinen	
Asemakaavan muutos koskee: Atrantien ja Kirkkopolun katualuetta, pysäköintialuetta sekä kortteleita 26 ja 26a.	
Asemakaavan muutoksella muodostuu: Atrantien katualue, Kirkonmäen aukio, puistoa sekä korttelin 26a tontti 1 ja korttelin 37 tontti 1.	
Vireilletulosta ilmoitettu: 11.2.2026	
Kaavan vaiheet: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 11.2.–15.3.2026 Luonnos nähtävillä XX.XX.–XX.XX.20XX Ehdotus nähtävillä XX.XX.–XX.XX.20XX	
Hyväksyminen: Yhdyskuntalautakunta XX.XX.20XX Kunnanhallitus XX.XX.20XX Kunnanvaltuusto XX.XX.20XX	
Kunnan kaavoittaja: Kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä puh. 044 486 3418 sähköposti: teija.makela@lempaala.fi	Asemakaavan suunnittelija: Kehittämisarkkitehti Maija Villanen puh. 040 133 7764 sähköposti: maija.villanen@lempaala.fi
Lempäälän kunta PL 36 (Manttaalitie 15), 37501 Lempäälä puh. 03 565 51000	

Kansikuva: Valokuva seurakuntatalon eteläpuolelta kohti Kirkkojärveä. Vasemmalla näkyy Kalustajantalo.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutoksella ratkaistaan Kirkonmäen alueen liikennejärjestelyt, seurakuntatalon alueen tulevaisuus sekä keskustan täydentyminen uudella asuinrakentamisella. Kaavaluonnos mahdollistaa uuden katuyhteyden Atrantien ja Tampereentien välille, Kirkonmäen aukion toteuttamisen nykyisen kadun ja pysäköintialueen paikalle, uuden seurakuntarakennuksen rakentamisen sekä uuden kerrostalon rakentamisen Atrantie 3:n tontille. Lisäksi kaavaan on osoitettu uusi jalankululle varattu yhteys, Tapulinpolku, joka täydentää alueen kävelyreittejä.

Asemakaavan tavoitteena on luoda edellytykset toimivalle liikennejärjestelmälle sekä katu- ja kunnallistekniikan tarkoituksenmukaiselle toteuttamiselle. Kaavatyön yhteydessä laaditun alustavan kadun yleissuunnitelman perusteella on tarkasteltu erityisesti katujärjestelyjen toteuttamiskelpoisuutta, liittymiä, korkeustasoja sekä alueen saavutettavuutta. Kaavaratkaisulla pyritään poistamaan Kirkonmäen läpi kulkeva ajoneuvoliikenne kirkon ja seurakuntatalon väliltä sekä parantamaan jalankulun, oleskelun ja tapahtumien edellytyksiä alueella.

Kaavatyön valmistelun aikana merkittäväksi kysymykseksi on noussut Lempoisten seurakuntatalon tulevaisuus. Pirkanmaan maakuntamuseon lausunnon jälkeen seurakuntatalon alue on liitetty osaksi asemakaavan muutosta, jotta rakennuksen suojeluasema, mahdollinen purkaminen ja alueen tuleva rakentaminen voidaan ratkaista asemakaavalla. Samalla tutkitaan uuden seurakuntarakennuksen soveltumista osaksi Kirkonmäen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.

Kaavan keskeinen tavoite on vahvistaa Kirkonmäen asemaa Lempäälän keskustan merkittävänä julkisena ympäristönä. Nykyisestä pysäköinti- ja liikennealueesta muodostuva Kirkonmäen aukio mahdollistaa tulevaisuudessa tapahtumia, oleskelua ja viihtyisämmän kohtaamispaikan sekä tuo kirkon, tapulin ja muun kulttuuriympäristön arvot nykyistä paremmin esiin. Samalla pyritään turvaamaan keskustan palveluiden, seurakunnan toimintojen ja liikekiinteistöjen saavutettavuus sekä kehittämään pysäköintiä osana koko keskustan laajempaa pysäköintijärjestelmää. Suurten tapahtumien pysäköintiä ei voida ratkaista vain Kirkonmäen alueella, vaan osana keskustan kokonaisuutta.

Kaavamuutoksen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat liikennejärjestelyihin, pysäköintiin, esteettömyyteen, kulttuuriympäristöön, julkiseen tilaan sekä seurakuntatalon tulevaisuuden ratkaisemiseen. Kaavaluonnos mahdollistaa keskustan täydentymisen uudella asuinrakentamisella ja tukee keskustan elinvoimaa, mutta samalla siihen liittyy kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia, koska nykyisen seurakuntatalon suojeluasema arvioidaan uudelleen ja rakennuksen korvaaminen uudisrakennuksella aiheuttaa kulttuuriympäristöarvojen menetyksiä. Vaikutuksia pyritään lieventämään uudisrakentamisen laatua, mittakaavaa ja ympäristöön soveltamista ohjaavilla asemakaavamääräyksillä.

Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

- Liite 1: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 11.2.2026, päivitetty 8.9.2026
- Liite 2: Palauteraportti osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta
- Liite 3: Kadun yleissuunnitelma, 28.5.2026
- Liite 4: Pirkanmaan maakuntamuseon lausunto seurakuntatalon purkamisesta
- Liite 5: Lempoisten seurakuntatalon suunnitelma 24.8.2026
- Liite 6: Havainneaineisto kerrostalo 8.9.2026
- Liite 7: Kynäjalavakatselmus, 2.9.2026
- Liite 8: Seurantalomake 4.9.2026
- Liite 9: Lepakkoselvitys (lisätään raportin valmistuttua nähtävilläoloaikana)

Muut kaavaa koskevat asiakirjat

- Lempäälän kulttuuriympäristöohjelma (2006)
- Lempäälän keskustan kulttuuriympäristökohteiden inventointi (2009) ja inventointikortit
 - 418-431 K1.7 1900-luvun alun huvilat ja talot.pdf
 - 418-431-6-78 Alanko.pdf
 - 418-431-6-32 Pankinmaa.pdf
 - 418-431-6-13 Paloasema.pdf
 - 418-431-6-64 Seurakuntakeskus.pdf

Sisällysluettelo

Perus- ja tunnistetiedot	2
Tiivistelmä	3
Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	4
Muut kaavaa koskevat asiakirjat	4
Sisällysluettelo	5
1. Lähtökohdat	7
1.1. Selvitys alueen oloista	7
1.2. Luonnonympäristö	8
1.2.1. Maaperä ja rakennettavuus	8
1.2.2. Kasvillisuus	8
1.2.3. Vesiolot	9
1.3. Rakennettu ympäristö	9
1.3.1. Taajamakuva	11
1.3.2. Rakennukset ja rakennelmat	12
1.3.3. Liikenne ja pysäköinti	16
1.4. Väestö ja palvelut	17
1.5. Maanomistus	17
1.6. Kaavaa koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	17
1.6.1. Maakuntakaava	17
1.6.2. Yleiskaava	18
1.6.3. Asemakaava	19
1.7. Muut suunnitelmat	20
1.7.1. Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040+	20
1.7.2. MAL-sopimus 2024–2027	20
1.7.3. Kuntastrategia Lempäälä lähelläsi 2026–2035	20
1.7.4. Rakennusjärjestys	21
1.7.5. Pohjakartta ja kiinteistörekisteri	21
2. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	22
2.1. Asemakaavan muutoksen käynnistäminen	22
2.2. Asemakaavan tarkoitus ja tavoitteet	22
2.3. Osallistuminen ja vuorovaikutus	23
2.4. Asemakaavaratkaisun kehittyminen suunnittelun aikana	23

2.4.1.	Aloitusvaiheen palaute ja kaavan valmisteluaineiston laatiminen.....	24
2.4.2.	Valmisteluvaiheen palaute ja kaavan ehdotusaineiston laatiminen	24
2.4.3.	Ehdotusaineistosta saatu palaute ja niiden huomioonottaminen	24
2.4.4.	Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset nähtävilläolon jälkeen	25
3.	Asemakaavan kuvaus.....	25
3.1.	Kaavan rakenne	27
3.1.1.	Mitoitus	27
3.1.2.	Asukasmäärä	28
3.1.3.	Palvelut.....	28
3.2.	Aluevaraukset, kaavamerkinnot ja määräykset	28
3.2.1.	Nimitys	29
3.3.	Ympäristön laatua koskevat tavoitteet.....	29
4.	Asemakaavan vaikutukset.....	30
4.1.	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	30
4.2.	Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon.....	31
4.3.	Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin	31
4.4.	Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen.....	32
4.5.	Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen	33
4.6.	Vaikutukset taajamakuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.....	33
4.7.	Vaikutukset talouteen ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.....	34
5.	Asemakaavan toteutus	35
5.1.	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat.....	35
5.2.	Toteuttaminen ja ajoitus	36
5.3.	Toteutuksen seuranta.....	36
6.	Pienennös asemakaavasta.....	37

1. Lähtökohdat

1.1. Selvitys alueen oloista

Suunnittelualue sijaitsee Lempäälän keskustassa Lempoisten alueella, Kirkonmäen ympäristössä ja Kirkkojärven läheisyydessä. Alue on tärkeä osa kuntakeskusta: siellä yhdistyvät palvelut, asuminen, kirkolliset toiminnot, liikkuminen ja kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö. Suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä sijaitsee useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia ja ympäristöjä, joihin kuuluvat Pyhän Birgitan kirkko ympäristöineen, tapuli, Lempoisten seurakuntatalo, Pankinmaan liike- ja asuinrakennus, Lempoisten vanha VPK:n talo sekä kunnan omistama Kalustajantalo. Yleiskaavan mukaan aluetta kehitetään keskustatoimintojen alueena. Tämä tarkoittaa, että alueella tavoitellaan tiivistä ja toimivaa keskustarakennetta sekä hyviä yhteyksiä kävellessä, pyörällä, autolla ja joukkoliikenteellä sekä virkistysalueiden saavutettavuutta. Nykyiset liikenne- ja pysäköintijärjestelyt ovat paikoin epäselviä ja ne ovat syntyneet vaihteittain eri tonttien tarpeista. Tämä vaikeuttaa alueen hahmottamista, liikenteen sujuvuutta ja kunnallistekniikan järjestämistä.

Kuva 1 Kuvassa Kirkonmäen rakennuksia: Lempoisten seurakuntatalo, tapuli, Pyhän Birgitan kirkko ja Vapauden Miekka-veistos.

1.2. Luonnonympäristö

Suunnittelualue sijoittuu tiiviisti rakennettuun keskustaympäristöön, jossa luonnonympäristö on pääosin muokattua. Alueella on kuitenkin edelleen hahmotettavissa kirkonmäelle tyypilliset maastonmuodot. Kirkkojärven rantavyöhyke keskustasaaren puolella on ympäristöltään vehreämpi ja osin luonnonmukaisempi rinnemaasto, kun taas varsinainen suunnittelualue on pääosin rakennettua ja kasvillisuus koostuu istutetuista lajeista.

Kalustajantalon takana sijaitseva kunnan omistama entinen kerros- ja rivitalokiinteistö muodostaa yleisilmeeltään vehreän, aiemmin asuinkäytössä olleen tontin, jolta rakennus on purettu. Rannan nykyinen puistoalue ei sisälly kaavamuutosalueeseen eikä ole ollut mukana kaavan luonnosratkaisussa. Suunniteltu katulinjaus sijoittuu pääosin nykyisille rakennetuille ja päällystetyille alueille.

Alueen luonnonarvoja koskevat tiedot perustuvat osin aiempiin selvityksiin. Suunnittelualueen läheisyydessä on tehty lepakkohavaintoja vuonna 2010 laaditussa selvityksessä, minkä vuoksi alueelle on tilattu tarkentava lepakkoselvitys kesälle 2026. Lisäksi selvitetään, esiintyykö suunnittelualueella rauhoitettua kynäjalavaa.

1.2.1. Maaperä ja rakennettavuus

Suunnittelualueen maaperä koostuu Kirkkopolun eteläpuolella pääosin kallio- ja hiekkamooreenialueista. Alueella on edelleen havaittavissa kirkonmäelle tyypillisiä maastonmuotoja, jotka yhdessä kalliooperän ja harjumuodostumien kanssa vaikuttavat paikallisiin rakennettavuusolosuhteisiin. Kirkkopolun pohjoispuolitse kulkee keskustasaaren läpäisevä, Kirkkopolun suuntainen hiekkaharju, joka on alueen merkittävä geologinen muodostuma. Maaperätiedot perustuvat Geologian tutkimuskeskuksen maaperäaineistoon mittakaavassa 1:20 000.

1.2.2. Kasvillisuus

Suunnittelualue sijoittuu pääosin rakennettuun keskustaympäristöön, jossa kasvillisuus on suurelta osin istutettua. Alueen viherrakenne muodostuu yksittäisistä puuistutuksista ja piha-alueiden kasvillisuudesta.

Kirkonmäelle tyypilliset maastonmuodot sekä alueen paikoin kallioinen maaperä vaikuttavat kasvillisuuden sijoittumiseen ja luonteeseen. Kasvillisuus on paikoin niukkaa erityisesti rakennetuilla ja päällystetyillä alueilla, kun taas suojaisten piha-alueiden ja rinteiden yhteydessä kasvillisuus on paikoin runsaampaa.

Suunnittelualue rajautuu Kirkkojärven läheisyyteen, ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee vehreämpiä ja osin luonnonmukaisempia ranta-alueita. Nämä alueet eivät kuitenkaan pääosin sisälly kaavamuutosalueeseen.

1.2.3. Vesiolot

Suunnittelualue sijoittuu kahden eri valuma-alueen rajalle. Pääosin rinnemaasto laskee kohti Kirkkojärveä, mutta Kirkkopolun alkupää ja aukio laskevat Tampereentien suuntaan.

Valuma-aluejakoa koskevat tiedot perustuvat Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) valtakunnalliseen valuma-alueaineistoon, joka on osa vesistöjen perustietovarantoa.

1.3. Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue sijoittuu Lempäälän kuntakeskuksen historialliseen ydinalueeseen, jossa rakennettu ympäristö muodostuu eri aikakausien kerrostumista. Alue on osa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävää kirkon ympäristöä, jossa kulttuuriympäristön arvoihin kuuluu pitkä asutushistoria, keskeinen sijainti liikenneväylien risteyksessä sekä kirkollisten, hallinnollisten ja kaupallisten toimintojen keskittyminen.

Lempäälän keskustan rakennuskanta on syntynyt pääosin 1900-luvun aikana, erityisesti jälleerakennuskauden jälkeen, mutta alueella on edelleen nähtävissä tätä vanhempia rakenteita ja ympäristöjä sekä niitä täydentäviä uudempia kerrostumia. Rakennettu ympäristö on mittakaavaltaan ja ilmeeltään vaihteleva: pienipiirteinen, osin vanhempi rakennuskanta ja yksittäiset historiallisiin vaiheisiin liittyvät kohteet lomittuvat myöhempään liike- ja asuntorakentamiseen.

Kuva 2 Lempäälän Pyhän Birgitan kirkko.

Suunnittelualueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Välittömästi suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee kuitenkin kiinteä muinaisjäännös Lempäälän kirkko (muinaisjäännöstunnus 1000014804). Lisäksi suunnittelualue rajautuu idässä historiallisen Hiidentien (Hämeenlinna-Akaa-Tammerkoski-tie) linjaukseen, joka tällä kohdalla noudattelee nykyistä Tampereentietä. Suunnittelualue kuuluu vuonna 2017 laaditun arkeologisen selvityksen alueeseen. Aluetta koskee Mikrolitti Oy:n laatima selvitys Lempäälä, Myllyniemen arkeologinen tarkkuusinventointi ja Myllyrannan muinaisjäännösinventointi 2017.

Suunnittelualueella ja sen välittömässä vaikutuspiirissä sijaitsee useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita. Lempoisten seurakuntatalo liittyy kirkon ympäristön julkisten rakennusten jatkumoon ja kuvastaa sodanjälkeistä seurakunnallista rakentamista ja kirkonkylän muutosta kohti modernimpaa kuntakeskusta. Seurakuntatalo liittyy keskeisesti tapulin kanssa samaan rakennuskokonaisuuteen kirkonmäellä. Lempoisten seurakuntatalo on arkkitehti Erkkö Virkkusen suunnittelema vuonna 1963 valmistunut rakennus, joka kuuluu Lempäälän kirkon maakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön. Pirkanmaan maakuntamuseon inventoinnissa rakennus on arvioitu maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi, jolla on kulttuurihistoriallisia, rakennustaiteellisia ja maisemallisia arvoja. Rakennuksella on voimassa olevissa kaavoissa suojelumerkinnät.

Birgitan kirkko ympäristöineen on alueen keskeinen historiallinen maamerkki ja kulttuuriympäristön ydin, jonka ympärille muu rakentaminen ja yhdyskuntarakenne ovat pitkälti kehittyneet. Suunnittelualueella sijaitseva Kalustajantalo edustaa alueen paikallista rakennushistoriaa ja liittyy keskustan kaupallisen ja palvelutoiminnan kehittymiseen.

Suunnittelualueella on sijainnut myös sittemmin purettu Alangon huvilakiinteistö, joka kuului Kirkkojärven länsirannan 1900-luvun alun huvila-alueeseen. Alanko edusti alueelle tyypillistä varhaista vapaa-ajan asumiseen liittyvää rakennuskantaa, joka muodostui väljille rantatonteille sijoittuneista huviloista ja niitä täydentävistä piharakennuksista. Kyseinen huvila-alue on ollut Lempäälän keskustalle ominainen kulttuuriympäristön osa, mutta sen rakennuskanta on paikoin vähentynyt myöhempien rakentamisvaiheiden myötä.

Kuva 3 Näkymä Tampereentieltä kohti liikekiinteistöä (Tampereentie 21), Vapauden miekka -patsasta ja seurakuntataloa.

Lisäksi alueen lähiympäristössä sijaitseva Pankinmaan liikerakennus (Tampereentie 21) edustaa varhaista liiketoimintaan liittyvää rakentamista ajalta ennen laajamittaisten pysäköintialueiden tarvetta, jolloin rakennukset tukeutuivat suoraan päätieverkkoon. Lempoisten vanha VPK:n talo puolestaan kuuluu keskustan varhaiseen julkiseen rakentamiseen ja on yksi vanhimmista säilyneistä yhteisöllisistä rakennuksista kirkon jälkeen.

Kokonaisuutena rakennettu ympäristö muodostaa ajallisesti kerrostuneen ja paikallisesti merkittävän kokonaisuuden, jossa eri aikakausien rakennukset ja toiminnot kuvastavat alueen kehitystä kirkonkylästä nykyiseksi kuntakeskukseksi. Kulttuuriympäristön arvo perustuu erityisesti sen historialliseen jatkuvuuteen, kerroksellisuuteen ja kykyyn kuvata alueen kehitysvaiheita.

Tiedot perustuvat Lempäälän kulttuuriympäristöohjelmaan (2006) sekä Lempäälän keskustan kulttuuriympäristökohteiden inventointiin (2009).

1.3.1. Taajamakuva

Suunnittelualue sijoittuu Lempäälän kuntakeskuksen historialliseen ydinalueeseen, jossa taajamakuva on ajallisesti kerrostunut ja paikoin jäsentymätön. Alueella eri aikakausien rakennukset ja rakenteet lomittuvat toisiinsa: vanhempi, pienipiirteinen rakennuskanta sekä yksittäiset historiallisesti merkittävät kohteet asettuvat rinnakkain myöhemmän liike- ja asuntorakentamisen kanssa, jolloin kokonaisuus muodostuu mittakaavaltaan ja ilmeeltään vaihtelevaksi.

Kuva 4 Lempoisten seurakuntatalo, kerrostalo Asunto oy Lempäälän Kirkkorinne sekä nykyisen Atrantien eteläpää, joka yhdistyy asfaltoituun rinteeseen.

Taajamakuva hallitsevat kirkon ympäristö ja siihen liittyvät julkiset rakennukset sekä liikenneväylien solmukohta. Rakennusten sijoittuminen pääkatujen varsille ja näkyville paikoille korostaa keskusta-alueelle tyypillistä kehitystä, jossa rakennukset ovat historiallisesti tukeutuneet suoraan liikenneverkkoon. Seurakuntatalo on kuitenkin taajamakuvaan vahvistavassa roolissa sekä tapulille yhdyskuntarakenteessa alisteinen. Samalla seurakuntatalo rajaa julkista Kirkonmäkeä asuinrakennusten suuntaan. Kuntakeskuksen uudempi rakentaminen, liikennejärjestelyt ja pysäköintialueet ovat väljistäneet ja paikoin hajauttaneet kirkonkylämäistä rakennetta.

Kirkonmäen alueella taajamakuvaan vaikuttavat voimakkaasti myös maastonmuodot, jotka jäsentävät näkymiä ja rakennusten sijoittumista erityisesti rinteissä. Rakennetun ympäristön muutokset, kuten huvila-asutuksen väheneminen ja uudisrakentaminen, ovat muuttaneet alueen ilmettä siten, että perinteisestä kirkonkylämäisestä rakenteesta on säilynyt vain osia, ja eri aikakausien kerrostumat näyttäytyvät paikoin irrallisina kokonaisuuksina.

1.3.2. Rakennukset ja rakennelmat

Suunnittelualueen rakennuskantaan sijoittuu useita rakennushistoriallisesti ja taajamakuvalisestisesti merkittäviä kohteita.

Purettavaksi esitetty Lempoisten seurakuntatalo (Kirkkopolku 1)

Lempoisten seurakuntatalo (seurakuntakeskus / Telkkä) sijoittuu suunnittelualueen välittömään läheisyyteen ja liittyy kiinteästi kirkon ympäristön julkisten rakennusten kokonaisuuteen. Arkkitehti Erko Virkkusen suunnittelema seurakuntakeskus on valmistunut vuonna 1963, ja se muodostuu L-muotoisesta kaksikerroksisesta tasakattoisesta rakennuksesta, joka on rakennettu vanhan, vuonna 1787 rakennetun kellotapulin ympärille.

Seurakuntakeskus edustaa tyypillistä 1960-luvun modernia julkista rakentamista valkotiilisine julkisivuineen, atriumpihoineen ja selkeäpiirteisine rakennusmassoineen. Rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri on säilynyt sisäänkäyntiosassa ja seurakuntasalissa, mutta muihin osiin on tehty myöhemmin muutoksia. Seurakuntatalo täydentää kirkonmäen julkisten rakennusten kokonaisuutta ja kehystää kirkkotoria siten, että kokonaisuuden historiallinen kerroksellisuus keskiaikaisen kirkon, tapulin ja 1900-luvun julkisen rakentamisen osalta hahmottuu edelleen selkeästi.

Pirkanmaan maakuntamuseo katsoi 26.5.2026 antamassaan lausunnossa, että seurakuntatalon purkaminen on uusimman tutkimus- ja suunnitteluaineiston perusteella mahdollista, vaikka ratkaisu on kulttuuriympäristön arvojen menetyksen vuoksi erittäin valitettava. Maakuntamuseo edellytti rakennuksen täydentävää dokumentointia sekä sitä, että uudisrakentaminen toteutetaan korkeatasoisena ja ympäristöön soveltuvana siten, että seurakuntatalon ja kellotapulin sijoittumisen perusratkaisu ja keskinäinen hierarkia säilyvät.

Säilyvä tapuli ja Vapauden Miekka

Lempäälän kirkon yhteydessä sijaitseva tapuli on valmistunut vuonna 1787, ja se kuuluu kirkon kanssa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristökokoaisuuteen. Tapuli on yksi Kirkonmäen vanhimmista säilyneistä rakennuksista ja merkittävä paikallinen maamerkki, joka ilmentää alueen pitkää kirkollista historiaa. Tapulin sijainti näkyvällä paikalla kirkonmäellä tekee siitä keskeisen osan alueen maisemaa sekä kirkon ympäristön historiallista kerroksellisuutta.

Kirkonmäen alueella sijaitsee Vapauden miekka -muistomerkki, joka muodostaa osan kirkon, tapulin ja seurakuntatalon ympärille rakentunutta julkista tilaa. Muistomerkki sijaitsee näkyvällä paikalla Kirkonmäen keskeisessä solmukohdassa ja liittyy alueen historiallisiin kerrostumiin sekä paikalliseen muistiperintöön.

Kuva 5 Lempoisten seurakuntatalo, tapuli ja Vapauden miekka -patsas 18.2.2026.

Purettavaksi esitetty Kalustajantalo (Atrantie 3)

Suunnittelualueella sijaitsee Kalustajantalo (kiinteistö Suvimäki), joka on osa alueen nykyistä rakennettua ympäristöä ja liittyy keskustan palveluihin ja liiketoimintaan perustuvaan kehitykseen. Kohdetta ei ole tunnistettu erillisenä rakennuskohteena käytössä olevissa kulttuuriympäristöinventoinneissa, minkä vuoksi sen merkitys perustuu ensisijaisesti paikalliseen yhdyskuntarakenteeseen ja nykyiseen käyttöhistoriaan.

Kuva 6 Kalustajan talo, Atrantie 3, 18.2.2026.

Purettu Alanko (Atrantie 6)

Suunnittelualueella on sijainnut ennen vuotta 2020 purettu Alangon huvilakiinteistö (Alanko / Kotiranta), joka kuului Kirkkojärven länsirannan 1900-luvun alun huvila-alueeseen. Kiinteistöön kuului noin 1910-luvulla rakennettu huvila vaatimattomin jugend-piirtein sekä piharakennus, ja se edusti alueelle tyypillistä varhaista vapaa-

Kuva 7 Atrantie 6 tontti 26.5.2026.

ajan asumiseen liittyvää rakennuskantaa. Alanko on ollut yksi varhaisimmista kirkon läheisyyteen rakennetuista huviloista ja osa Lempäälän keskustan kulttuuriympäristöohjelmassa tunnistettua K1.7-huvila-aluetta, vaikka sen maisemallinen yhteys muihin huviloihin oli jo heikentynyt ympäristön uusiutumisen myötä. Alueen huvilarakennuskanta on paikoin vähentynyt myöhempien rakentamisvaiheiden myötä, ja Alangon purkautuminen kuvastaa tätä muutosta. Kuvassa rakennuksen tontti nykyasussa.

Uuden katualueen viereen sijoittuva Pankinmaan liike- ja asuinrakennus (Tampereentie 21)

Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä, Kirkkopolon ja Tampereentien risteysalueella, sijaitsee Pankinmaan liikerakennus. Rakennus on valmistunut vuonna 1951, ja se edustaa tyypillistä 1950-luvun kaksikerroksista, rapattua ja aumakattoista pankkirakennusta, joka on sijoitettu ajalle ominaisesti näkyvälle paikalle pääliikenneväylän var-

Kuva 8 Pankinmaan liike- ja asuinrakennus, Tampereentie 21, 18.2.2026.

teen. Rakennus on kivirakenteinen ja sen julkisivu on rapattu; kokonaisuutta täydentää myöhempi, vuonna 1979 toteutettu yksikerroksinen laajennusosa.

Pankinmaan rakennuksella on sekä rakennushistoriallista että historiallista arvoa osana paikallista taloushistoriaa. Lisäksi rakennuksella on maisemallista merkitystä keskeisen sijaintinsa vuoksi kirkon läheisyydessä. Se on säilynyt ainoana esimerkkinä Lempäälän 1950-luvun kivirakenteisesta liikekeskuksesta, mikä korostaa sen arvoa osana keskustan rakennettua ympäristöä.

Uuden katualueen viereen sijoittuva Lempoisten vanha VPK:n talo (Atrantie 2)

Lempoisten vanha VPK:n talo on vuonna 1931 valmistunut paloasema, joka on palvellut paikallista vapaapalokuntaa aina vuoteen 1986 saakka. Rakennus edustaa 1930-luvun alun julkista rakentamista ja on säilynyt hahmoltaan hyvin rakennusajankohtansa mukaisena, vaikka siihen kuulunut palotorni on sittemmin purettu. Kohteella on kunnallishistoriallista arvoa erityisesti Lempäälän VPK:n toiminnan vaiheiden kuvastajana.

Kuva 9 Vanha VPK:n talo (Atrantie 2), 26.5.2026.

Katualueesta aukioksi esitetyn alueen viereen sijoittuva Pyhän Birgitan kirkko (Kirkkopolku 1)

Lempäälän Pyhän Birgitan kirkko sijoittuu suunnittelualueen välittömään läheisyyteen ja muodostaa kirkonmäen alueen keskeisen historiallisen maamerkin. Keskiaikainen kivikirkko ympäristöineen on ollut Lempäälän kirkonkylän kehityksen lähtökohta ja keskeinen kokoava tekijä, jonka ympärille alueen asutus, hallinto ja palvelut ovat aikanaan muodostuneet.

Kirkko yhdessä sitä ympäröivän hautausmaan ja tapulin kanssa muodostaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön ydinalueen. Rakennus hallitsee ympäröivää maisemaa sekä sijoittumisensa että mittakaavansa kautta, ja sen asema säilyy keskeisenä huolimatta ympäristön myöhemmistä rakentamisvaiheista.

Tiedot perustuvat Lempäälän kulttuuriympäristöohjelmaan (2006) sekä Lempäälän keskustan kulttuuriympäristökohteiden inventointiin (2009), Alanko ja Pankinmaan kiinteistökorttiin (2009).

Kuva 10 Pyhän Birgitan kirkko, 18.2.2026.

1.3.3. Liikenne ja pysäköinti

Suunnittelualueen liikennejärjestelyt ovat kehittyneet vähitellen kirkon ympärille muodostuneen kirkonkylän osana. Alueen maankäyttö on perinteisesti tukeutunut päätieverkkoon ja Kirkonmäen kautta kulkeviin yhteyksiin, mikä näkyy edelleen rakennusten sijoittumisessa ja katuverkon rakenteessa. Kirkonmäki toimii nykyisin rannan kiinteistöjen keskeisenä ajoyhteytenä ja kulkureittinä Myllyrannan puistoon, minkä seurauksena historiallisesti arvokas ympäristö on osin liikenne- ja pysäköintikäytössä. Alueen vanhempi liike- ja palvelurakentaminen, kuten Pankinmaan kiinteistö, edustaa aikaa ennen laajamittaista autoistumista, jolloin rakennukset sijoitettiin näkyvästi pääväylien varteen eikä niiden yhteyteen tarvittu nykyisen kaltaisia pysäköintialueita.

Alueen keskeisin asemakaava on laadittu vuonna 1963, jolloin henkilöautoliikenteen määrä ja pysäköintitarve olivat olennaisesti nykyistä vähäisempiä. Autoistumisen ja keskustan toimintojen muuttumisen myötä Kirkonmäen liikenne- ja pysäköintijärjestelyt ovat täydentyneet vaiheittain ilman koko alueen kattavaa suunnitteluratkaisua. Tämän seurauksena vanha Kirkkopolku toimii nykyisin rannan kiinteistöjen läpiajoreittinä kirkon ja seurakuntatalon välissä, ja historiallisesti arvokas Kirkonmäki on suurelta osin ajoneuvoliikenteen ja pysäköinnin käytössä. Kirkkopolku on myös tärkeä jalankulun ja pyöräilyn yhteys Myllyrannan tapahtumapuistoon, vaikka varsinainen huolto- ja ajoyhteys puistoon sijoittuu Sirvalahdentielle.

Nykytila heikentää kirkon ja seurakuntatalon välistä toiminnallista yhteyttä siten, että rakennusten välinen jalankulku risteää läpiajoliikenteen kanssa. Samalla liikenne- ja pysäköinti-alueet hallitsevat Kirkonmäen aukion ilmettä ja vaikeuttavat alueen kehittämistä sen kulttuurihistoriallisesta merkityksestä vastaavana julkisena tilana.

Alueelle vaiheittain muodostuneet pysäköintipaikat palvelevat erilaisia alueen toimintoja, keskustassa asiointia ja läheisiä liiketiloja, kuten Tampereentie 21:tä. Nykyisten paikkojen kokonaismäärä kuvastaa siten alueen eri käyttäjäryhmien pysäköintiä. Kunnan julkinen pysäköintihalli Lempon Parkki sijaitsee noin 250 metrin etäisyydellä alueesta, mikä tukee

alueen saavutettavuutta sekä mahdollistaa pysäköinnin osittaisen tukeutumisen keskitettyihin pysäköintiratkaisuihin.

1.4. Väestö ja palvelut

Seurakuntatalo on ollut keskeinen seurakunnan palvelujen keskus kirkon yhteydessä. Rakennus poistettiin käytöstä 2020-luvun alussa rakennusteknisten vaurioiden aiheuttaman terveysriskin vuoksi. Tämän jälkeen seurakunnan palveluita on siirretty muihin sijainteihin kuntakeskuksessa. Seurakunnan tavoitteena on palauttaa palvelut samalle paikalle rakennettavaan uuteen seurakuntataloon. Kalustajantalossa (Atrantie 3) toimii kierrätyspuoti, jota ylläpitää Lempäälän-Vesilahden työttömät ry. Myynnissä on kodin pieniä tarvikkeita, kuten astioita, vaatteita, kenkiä, kirjoja, ja leluja.

Kirkkopolku palvelee tällä hetkellä vajaata 60 asukasta, jotka asuvat rannan kerros-, rivitaloissa sekä omakotitaloissa. Katu toimii lisäksi ajoyhteytenä kirkolle, seurakuntatalolle sekä Tampereentie 21:n liikekiinteistölle. Kirkon ja Kanavan koulun sekä Tampereentien ja rannan välisellä alueella asuu tällä hetkellä 263 asukasta.

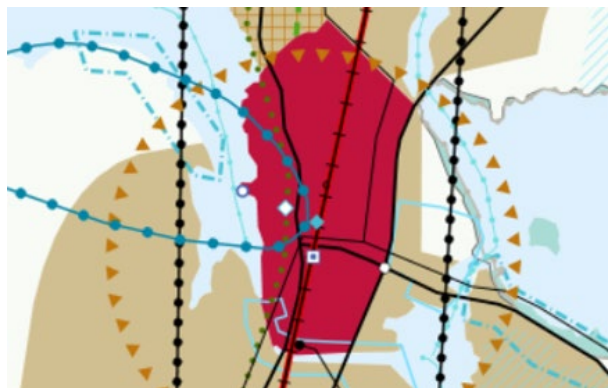
1.5. Maanomistus

Suunnittelualue on Lempäälän kunnan ja Lempäälän seurakunnan sekä kahden yksityisen liikekiinteistön omistuksessa.

1.6. Kaavaa koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

1.6.1. Maakuntakaava

Suunnittelualue sijoittuu Pirkanmaalla voimassa olevan Pirkanmaan maakuntakaava 2040:n alueelle, jonka Pirkanmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 27.3.2017. Kaavamuuotosalue kuuluu maakuntakaavassa kaupunkiseudun keskusakselin kehittämisvyöhykkeeseen (kk1) sekä tiivistettävään asemanseutuun. Lisäksi alue sijoittuu arkeologisen perinnön ydinaluetta koskevan merkinnän piiriin ja on osa maakunnallisesti merkittävää Lempäälän kirkon ympäristöä. Suunnittelualueella on yhteyksiä Myllyrannan satamaan. Suunnittelualueelle on osoitettu pohjoiseteläsuuntainen ulkoilureitin merkintä, joka jatkuu Lempäälän keskustasta

Kuva: Ote maakuntakaavasta.

seudullisena reittinä Vesilahden ja Akaan suuntaan. Maakuntakaavan tavoitteiden mukaisesti alueen suunnittelussa korostuvat yhdyskuntarakenteen eheyttäminen, keskustatoimintojen kehittäminen sekä kestävien liikkumismuotojen, kuten joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn, edistäminen. Samalla tulee turvata kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvojen säilyminen sekä huomioida kaupunkiluonnon monimuotoisuus, lähivirkistysyhteydet ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen.

Pirkanmaan maakuntahallitus on 28.4.2025 päättänyt asettaa nähtäville Pirkanmaan teollisuuden vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Kyseessä on toinen vaihemaakuntakaava, joka täydentää Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040.

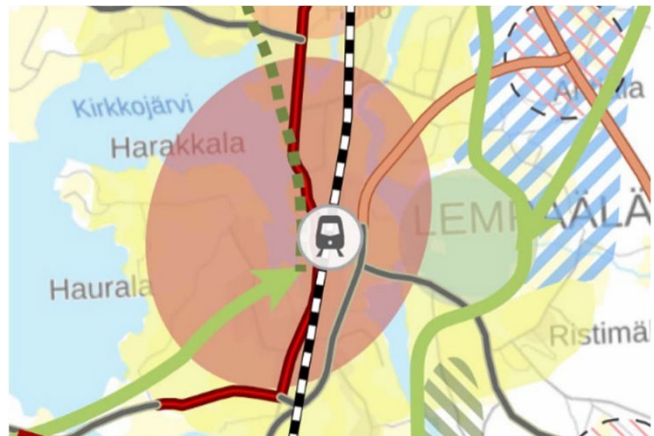
Voimassa olevaa maakuntakaavaa täydentävä Elonkirjo ja energia -vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.4.2025 ja astunut voimaan 16.6.2025 maakuntahallituksen erillisellä päätöksellä, mutta kaava ei ole toistaiseksi lainvoimainen. Vaihemaakuntakaavassa on täydennetty mm. Taajamatoimintojen aluetta koskevaa kaavamääräystä lähivirkistyskeskustien, luonnonmonimuotoisuuden, paikallisen energiaomavaraisuuden edistämisen sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta.

1.6.2. Yleiskaava

Strateginen yleiskaava

Strateginen yleiskaava on koko kunnan kattava yleiskaava, joka ohjaa osayleiskaavoitusta, asemakaavoitusta sekä muuta maankäytön suunnittelua. Lempäälän kunnan strateginen yleiskaava on astunut voimaan 18.8.2021.

Strategisessa yleiskaavassa alue on kuntakeskuksen helmen aluetta, jota tiivistetään ja kehitetään vireänä asumisen, palveluiden ja työpaikkojen keskittymänä, kuitenkin herkkää ja pienimittakaavaista kulttuuriympäristöä huomioiden.

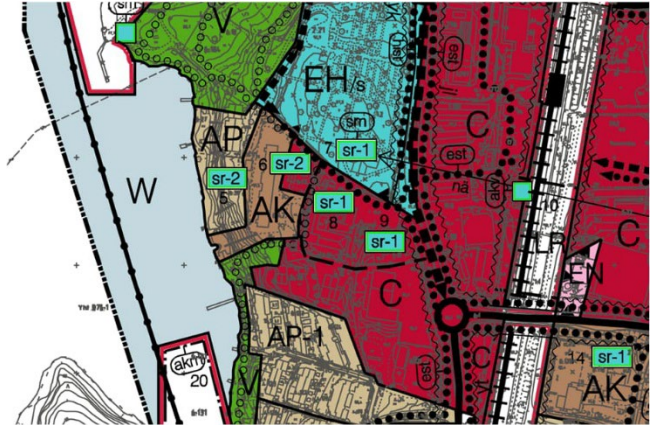

Kuva: Ote strategisesta yleiskaavasta.

Tavoitteena on korkea aluetehokkuus, mutta tilaa varataan myös yleisille alueille, toteuttaen laadukasta viherympäristöä ja varmistuen yhteydet läheisille virkistysalueille. Vapaat ranta-alueet varataan julkiseen käyttöön rantareitistöjä ja näkymäyhteyksiä kehittäen. Alueen toteutuksessa panostetaan laadukkaaseen esteettömyyteen ja liikenneturvallisuuteen. Alueelta pohjoiseen on osoitettu kehitettävä ekologinen yhteys ja olemassa oleva ekologinen yhteys keskustasta lounaan suuntaan.

Osayleiskaava

Suunnittelualue sijoittuu Lempäälän keskustan osayleiskaavan (12015, hyväksytty 28.1.2013) alueelle, jossa se on osoitettu pääosin keskustatoimintojen alueeksi (C), jolle saa sijoittaa keskustaan soveltuvaa asumista sekä hallinto-, toimisto-, palvelu- ja myymälätiloja sekä matkakeskuksen. Alueen suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota kävelyalueen ja torin muodostamiseen sekä pysäköintijärjestelyihin. Rakennukset tulee suunnitella katutilaa ja torialuetta selkeästi rajaaviksi.

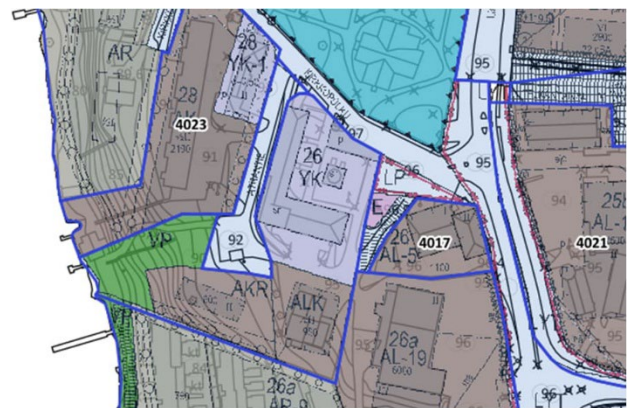
Kuva: Ote osayleiskaavasta.

Alueelle on osoitettu katkoviivalla katulinjausvaihtoehto. Suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat yleiskaavassa suojellut rakennukset: kirkko, tapuli, seurakuntakeskus Telkkä ja Pankinmaan vanha osa (sr-1) ja vanha paloasema (sr-2). Lisäksi hautausmaa on yleiskaavassa säilytettävää ympäristöä, joka on suojeltu kirkkolain nojalla.

Tampereentie on osoitettu joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen ehdoilla kehitettäväksi yhteydeksi (jl) ja sen Valkeakoskientien liittymään on osoitettu kiertoliittymä. Alueelle läheisyyteen sijoittuu historiallisesti merkittävän maantielinjan jakso (hist). Kirkkopolulle on osoitettu kevyen liikenteen reitti. Rannan ulkoilureitti (palloviiva) kiertää nykyistä Atrantietä pitkin yksityisen rantakaistaleen sekä linkittää rannan virkistys- ja puistoalueet (V) toisiinsa.

1.6.3. Asemakaava

Nykyisissä asemakaavoissa 4001 (1963), 4016 (1979), 4017 (1982), 4026 (1989), 4032 (1993) alue on rakennuskaavatietä, asuntokerrostalojen tai rivitalojen korttelialuetta (AKR), yhdistettyjen liike- ja asuntokerrostalojen korttelialuetta (ALK), kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialuetta (YK), yleistä pysäköintialuetta (LP), eriytyisaluetta (E), jalankululle ja polkupyöräilylle varattua tietä (pp/t), liikerakennusten korttelialuetta (AL-5), asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (AL-19).

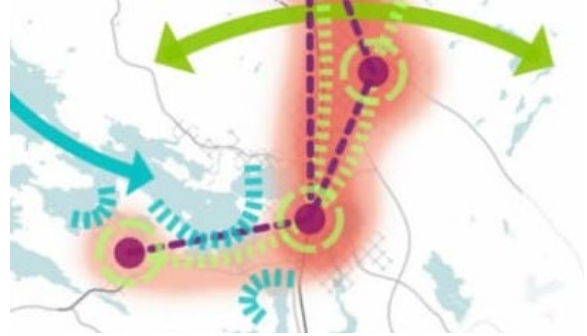
Kuva: Ote asemakaavayhdistelmästä.

Lisätietoja: www.lempaala.fi/kaavayhdistelma

1.7. Muut suunnitelmat

1.7.1. Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040+

Rakennesuunnitelman 2040+ kokoavassa teemakartassa Lempäälän kuntakeskus on seudullisesti merkittävien palveluiden keskus, jota kehitetään myös monipuolisena työpaikkojen alueena. Keskus yhdistyy muihin keskuksiin kestävän liikkumisen seudullisin laatuikäytävin. Keskus sijoittuu toiminnallisesti ja rakennetyypeiltään monimuotoisena kehitettävän merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Kehitettävänä on seudullinen ekologinen, vapaa-ajan ja virkistysverkosto. Lisätietoja: <https://tampereenseutu.fi/tulevaisuus/rakennesuunnitelma-2040/>

Kuva: Ote rakennesuunnitelma 2040+ kartasta.

1.7.2. MAL-sopimus 2024–2027

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksessa (MAL) tavoitteena on, että Tampereen kaupunkiseudulle on rakennettu vähintään 13 400 asuntoa, joista vähintään 80 % kohdennetaan Rakennesuunnitelman 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Seudullisesti merkittävien keskustojen verkostoa kehitetään edistämällä keskustoihin liittyviä joukkoliikenne, virkistys- ja viheryhteyksiä. Kunnat kohdentavat ylikunnallisten palvelujen tarjonnan seudullisesti merkittäviin keskustoihin. Kunnat ja valtio kehittävät asema-alueita liikenteen solmupisteinä matkaketju- sekä matkustajapalveluiden näkökulmasta. Lisätietoja: www.tampereenseutu.fi/tulevaisuus/mal-sopimus

1.7.3. Kuntastrategia Lempäälä lähelläsi 2026–2035

”Visio: Lempäälä lähelläsi: Meillä elämä on mieluisaa ja mielekästä, juuri sinun näköistäsi. Kunnassamme on tarjolla erilaisia asuin- ja yritys ympäristöjä ja palvelut ovat lähelläsi. Lempäälän vetovoima on sijainnin sujuvuutta arjessa ja elämyksissä. Meissä on yhteistyön tahtoa ja voimaa. Lempäälässä pääset vaikuttamaan paikallisiin asioihin ja tekemään omista unelmistasi totta. Olemme keskellä kaikkia mahdollisuuksia ja meillä niin kuntalaiset kuin yritykset pääsevät loistamaan.

Yhteinen hyvinvointimme: Palvelut ovat lähelläsi ja yrityksille on tarjolla monipuolisia sijoituspaikkoja sekä yhdistyksille toimitiloja. Meillä saat äänesi kuuluviin ja pääset vaikuttamaan kuntamme kehittämiseen. Vastaamme kuntalaisten palvelutarpeisiin ennakoivasti ja palvelulähtöisesti, huomioiden saavutettavuuden ja esteettömyyden.

Lähellä kaikkea – paras paikka asua ja toimia: Ekologisesti kestävä kasvu löytää paikkansa ja täydentää nykyisiä taajamia sekä kyliä. Kuntamme kasvaa vastuullisesti yhdessä asukkaiden, yritysten, ympäristön ja kuntatalouden kestävyiden kanssa.

Rakennamme viihtyisää asuinympäristöä. Arvostamme ja kehitämme aktiivisesti monimuotoisia ja laadukkaita asuinympäristöjä. Elinvoimaiset taajamat, omakotialueet ja kylät ovat voimavaramme. Huomioimme asumisen mahdollisuudet erilaisissa elämäntilanteissa.

Edistämme kestäviä ratkaisuja ja kiertotaloutta. Energia- ja kiertotalousratkaisujen kehittämisen rinnalla vaalitaan Lempäälän luonnon monimuotoisuutta. Vahvistamme ilmastotyötä ja otamme siihen liittyvät näkökulmat huomioon päätöksenteossa.

Lähellä meitä – viihtyisä asuinympäristömme: Vahvistamme kulttuuripalveluiden ja lähiliikuntapaikkojen tarjontaa ja saavutettavuutta. Kuntakeskustamme on elinvoimainen ja houkutteleva kohtaamisten, palveluiden ja viihtymisen keskus. Panostamme virkistysalueisiin ja lähimatkailuun. Kehitämme ja ylläpidämme laadukkaita virkistysalueita ja lähikohteita kuntalaisille ja lähimatkailijoille. Lempäälä tunnetaan vesistöistään ja luontoretkeilykohteissa on mistä valita.

Ymmärrämme lähiluonnon merkityksen. Parannamme lähiluonnon ja vesistöjen tilaa ja saavutettavuutta sekä vaalimme luontoarvoja osana kuntalaisten hyvinvointia. Vahvistamme kestäviä liikkumisen muotoja. Tuemme joukkoliikennettä erilaisilla suunnitteluratkaisuilla. Edistämme kestäviin liikkumismuotoihin perustuvaa arkea.”

Lisätietoja: <https://www.lempaala.fi/lempaala-tietoa/strategia-ja-talous/strategia/>

1.7.4. Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestys on astunut voimaan 19.6.2019 ja sillä kumottiin 3.6.2002 voimaan astunut rakennusjärjestys ja 26.10.2012 voimaan astunut ”Lempäälän kunnan suunnittelutarvealueet”.

Lempäälän kunnassa on vireillä rakennusjärjestyksen uudistaminen 1.1.2025 voimaan tuleen rakentamislain mukaiseksi. Valmistelu on edennyt ehdotusvaiheeseen. Lempäälän kunnan yhdyskuntalautakunta on kokouksessaan 16.6.2026 § 96 päättänyt asettaa rakennusjärjestysehdotuksen nähtäville.

Lisätietoja: www.lempaala.fi/rakennusjarjestys

1.7.5. Pohjakartta ja kiinteistörekisteri

Asemakaavan pohjakartta on tarkistettu XX.XX.20XX. Suunnittelualan kiinteistöt kuuluvat valtion kiinteistörekisteriin.

2. Asemakaavan suunnittelun vaiheet

2.1. Asemakaavan muutoksen käynnistäminen

Asemakaavan muutos on käynnistetty kunnanhallituksen päätöksellä 17.11.2025 osana kaavoitusohjelmaa, jossa Kirkonmäen katujen alue on erotettu laajemmasta kaavamuuksokokonaisuudesta omaksi hankkeekseen. Kaavatyön alkuvaiheessa laadittiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa määriteltiin hankkeen tavoitteet, osalliset, vaikutusten arvioinnin lähtökohdat sekä vuorovaikutus- ja tiedottamismenettelyt. OAS asetettiin julkisesti nähtäville, ja hankkeen vireilletulosta tiedotettiin kunnan verkkosivuilla, ilmoitustaululla sekä paikallislehdessä, minkä lisäksi alueen maanomistajia ja naapureita informoitiin kirjeitse.

2.2. Asemakaavan tarkoitus ja tavoitteet

Kaavamuuksoksen keskeisiä tavoitteita ovat Kirkonmäen liikenne- ja katujärjestelyjen kehittäminen, keskustarakenteen täydentäminen sekä Lempoisten seurakuntatalon alueen tulevaisuuden ratkaiseminen osana maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa Kirkonmäen alueen katuverkon kehittäminen siten, että alueelle muodostuu toimiva, turvallinen ja teknisesti tarkoituksenmukainen liikennejärjestelmä. Tavoitteena on toteuttaa uusi katuyhteys Atrantien ja Tampeereentien välille osayleiskaavan mukaisesti sekä parantaa nykyisten kulkuyhteyksien toimivuutta, kun olemassa olevat ajoyhteydet perustuvat osin yksittäisten tonttien sisäisiin järjestelyihin, joihin ei ole mahdollista sijoittaa kunnallisteknisiä verkostoja. Samalla asemakaavalla tuetaan teknisen huollon järjestämistä ja liikenneturvallisuuden parantamista sekä luodaan edellytykset alueen jatkokehittämiselle.

Asemakaavatyön tavoitteena on edistää Kirkonmäen kehittymistä keskustamaisena ympäristönä sekä tukea alueen roolia kuntakeskuksen osana. Kaavaratkaisussa pyritään sovittamaan yhteen liikenteelliset ratkaisut, maankäyttö sekä alueen kulttuuriympäristöön liittyvät arvot. Suunnittelussa huomioidaan erityisesti alueen sijainti merkittävässä kulttuuriympäristössä sekä haastavat maastonmuodot, jotka vaikuttavat katujen ja liittymien toteuttamiseen. Lisäksi kaavalla tuetaan Lempoisten seurakuntatalon kehittämishanketta.

Osana asemakaavatyötä tutkitaan kunnan omistaman tontin Atrantie 3 kehittämismahdollisuuksia uudisrakentamiseen, mikä osaltaan tukee kaavan taloudellista toteuttamiskelpoisuutta. Kokonaisuutena asemakaavan tavoitteena on edistää kunnan strategisten tavoitteiden sekä osayleiskaavan linjausten toteutumista, vahvistaa alueen toiminnallisuutta ja saavutettavuutta sekä parantaa ympäristön laatua ja turvallisuutta.

2.3. Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistuminen ja yhteistyö on kuvattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa, joka on selostuksen liitteinä.

Kaavan vireilletulon jälkeen julkisuudessa nousi esiin alueella toimivan kierrätyspuodin ylläpitäjän huoli siitä, että yhdistys sai tiedon tontin kehittämistä ja rakennuksen mahdollista purkamista koskevasta suunnittelusta kunnan verkkosivujen kautta.

Seurakuntatalon tulevaisuutta koskeva suunnittelutilanne sai myös kaavatyön aikana näkyvyyttä paikallisessa uutisoinnissa. Kesällä 2026 paikallislehden uutisoinnin myötä tieto rakennuksen mahdollisesta purkamisesta ja korvaamisesta uudisrakennuksella tuli laajemmin kuntalaisten tietoon.

2.4. Asemakaavaratkaisun kehittyminen suunnittelun aikana

Asemakaavaluonnosta valmisteltaessa kunta sai tiedoksi Pirkanmaan maakuntamuseon puoltavan lausunnon Lempoisten seurakuntatalon purkamiseksi. Koska rakennukselle on osoitettu suojelumerkintä, päätettiin seurakuntatalo ottaa mukaan asemakaavan muutokseen, jotta suojelumerkintä voidaan poistaa ja uudisrakentamista ohjata asemakaavallisin keinoin.

Kaavatyön aikana Pirkanmaan maakuntamuseo antoi lausunnon seurakuntatalon purkamisesta. Lausunnossa todettiin, että rakennuksen purkaminen on uusimman suunnitteluaineiston perusteella mahdollista, vaikka se merkitsee maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöarvojen menetystä. Rakennuksen voimassa olevien suojelumerkintöjen vuoksi seurakuntatalon alue otettiin mukaan asemakaavan muutokseen, jotta rakennuksen suoje-luasema, mahdollinen purkaminen ja alueen tuleva rakentaminen voidaan ratkaista asema-kaavassa.

Pirkanmaan maakuntamuseo ei vuonna 2024 puoltanut seurakuntasalisiiven purkamista, koska käytettävissä olleiden selvitysten perusteella rakennuksen katsottiin olevan korjattavissa. Vuonna 2026 käytettävissä ollut tarkentunut suunnittelu- ja tutkimusaineisto johti kuitenkin siihen, että maakuntamuseo katsoi rakennuksen purkamisen mahdolliseksi, vaikka piti sitä kulttuuriympäristön kannalta erittäin valitettavana ratkaisuna.

Lempoisten seurakuntatalo on maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristökohde, jonka purkaminen aiheuttaa kulttuuriympäristöarvojen menetystä. Pirkanmaan maakuntamuseo on kuitenkin uusimman suunnitteluaineiston perusteella katsonut purkamisen mahdolliseksi, minkä vuoksi rakennuksen suoje-luasema ja alueen tuleva kehittäminen ratkaistaan asema-kaavalla.

Kaavavalmistelun aikana suunnittelualueutta myös täydennettiin osoittamalla Kirkonmäeltä etelään suuntautuva jalankululle varattu yhteys, Tapulinpolku. Yhteys yhdistää Kirkonmäen alueen olemassa olevaan Pumppurannankujaan ja täydentää alueen jalankulkuverkostoa.

2.4.1. Aloitusvaiheen palaute ja kaavan valmisteluaineiston laatiminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 11.2.–15.3.2026, ja nähtävillä-oloaikana saatiin yhteensä neljä lausuntoa ja kaksi mielipidettä. Lausuntopalautteessa korostuivat erityisesti maakuntakaavan täydentämiseen liittyvät tekniset tarkistustarpeet sekä kulttuuriympäristövaikutusten huomiointi. Pirkanmaan liitto toi esiin tarpeen täydentää osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa maakuntakaavan ulkoilureittimerkinnällä sekä painotti, että asemakaavan vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota Lempäälän kirkon ympäristön maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvoihin. Lisäksi teknisen infrastruktuurin osalta nousi esiin tietoliikennekaapeleihin liittyviä huomioita sekä vesihuollon kehittämistarpeita, jotka liittyvät suunniteltuun katuyhteyteen.

Pirkanmaan maakuntamuseon lausunnon perusteella kaavan lähtötietoja täydennettiin arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Atrantie 3:n rakennuksesta kootaan jatkotyössä asema-kaavatasoiset perustiedot ja valokuva-aineisto. Rakennuksen mahdollisen purkamisen vaikutuksia arvioitiin osana Kirkonmäen kulttuuriympäristöä.

Mielipiteissä esiin nousivat erityisesti liikennejärjestelyihin, pysäköintiin ja saavutettavuuteen liittyvät kysymykset sekä huoli alueen nykyisten toimintojen toimintaedellytyksistä. Asunto-osakeyhtiön näkökulmasta korostuivat epäselvyydet liittymäjärjestelyistä, pysäköinnin sijoittumisesta sekä liikenteen ohjautumisesta alueella. Alueella toimiva yrittäjä toi esiin yritystoiminnan kannalta keskeisiä näkökulmia, kuten asiakkaiden ja huoltoliikenteen sujuvan saavutettavuuden, riittävien pysäköintimahdollisuuksien turvaamisen sekä rakentamisen aikaisten vaikutusten hallinnan.

Saatu palaute on huomioitu kaavan valmistelussa siten, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on tarkennettu ja vaikutusten arviointiin on lisätty kulttuuriympäristön arvioinnin näkökulmia. Lisäksi liikenne- ja katujärjestelyjen suunnittelussa sekä jatkovaiheen yleissuunnittelussa on pyritty huomioimaan esiin nousseita saavutettavuuteen, pysäköintiin ja tekniseen huoltoon liittyviä kysymyksiä. Palautteen perusteella kaavaratkaisun lähtökohtia on täsmennetty, ja valmisteluaineistoa on kehitetty siten, että se vastaa paremmin alueen toiminnallisiin ja ympäristöllisiin tavoitteisiin.

2.4.2. Valmisteluvaiheen palaute ja kaavan ehdotusaineiston laatiminen

Täydentyä asemakaavan valmistelun edetessä.

2.4.3. Ehdotusaineistosta saatu palaute ja niiden huomioonottaminen

Täydentyä asemakaavan valmistelun edetessä.

2.4.4. Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset nähtävilläolon jälkeen

Täydentyy asemakaavan valmistelun edetessä.

3. Asemakaavan kuvaus

Asemakaava on luonnosvaiheessa, ja tässä vaiheessa esitettävä ratkaisu on alustava. Luonnoksen tavoitteena on havainnollistaa suunnittelun keskeiset lähtökohdat ja ratkaisut sekä kerätä niiden pohjalta palautetta kuntalaisilta, maanomistajilta, muilta osallisilta ja viiranomaisilta.

Asemakaavan muutoksella Kirkonmäen nykyisiä liikenne-, pysäköinti- ja korttelialueita järjestellään uudelleen. Kaavaluonnos osoittaa uuden katuyhteyden Atrantien ja Tampereentien välille, nykyisen kadun ja pysäköintialueen muuttamisen Kirkonmäen aukioksi sekä puisto- ja jalankulkuyhteyksien kehittämisen. Kirkonmäki muodostaa kulttuuriympäristöä koostavan tilan. Kirkon ja seurakuntatalon välinen alue muuttuu nykyisestä pysäköinti- ja liikennealueesta kävelyyn, oleskeluun ja tapahtumiin soveltuvaksi julkiseksi aukioksi. Alueelle voidaan sijoittaa oleskeluun, tapahtumiin ja ympäristön viihtyisyyteen liittyviä rakenteita, istutuksia ja kalusteita. Aukion suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota kulttuuriympäristön arvoihin, esteettömyyteen sekä ympäristön vihreyden lisäämiseen.

Kaavaluonnokseen on osoitettu uusi etelän suuntainen jalankululle varattu yhteys, Tapulinpolku, joka yhdistää Kirkonmäen alueen olemassa olevaan Pumppurannankujaan. Yhteys selkeyttää nykyisin käytettyjä mutta monimutkaisia kulkureittejä sekä parantaa jalankulkuverkoston jatkuvuutta ja alueen saavutettavuutta.

Seurakuntatalon alueelle on osoitettu rakennusala uuden seurakuntarakennuksen toteuttamista varten nykyisen rakennuksen paikalle. Uudisrakennus on molemmista päistään aiempaa pienempi. Samalla nykyisen seurakuntatalon suojelumerkintä poistetaan, mutta alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävän tapulin suojelu säilytetään. Atrantie 3:n tontille on osoitettu nelikerroksisen kerrostalon rakennusala. Rakennus sijoittuu nykyistä Kalustajantaloa lähemmäksi rantaa, jolloin se ei peitä näkymiä uuteen seurakuntataloon etelän suunnasta tarkasteltuna.

Asemakaavan muutoksessa tapulin suojelu säilytetään. Tapuli toimii jatkossakin Kirkonmäen kulttuuriympäristön keskeisenä tunnusmerkkinä ja lähtökohtana ympäröivän alueen suunnittelulle. Uusi seurakuntarakentaminen, Kirkonmäen aukio sekä muut ympäristön muutokset tulee sovittaa siten, että tapulin asema maamerkkinä, sen kulttuurihistorialliset arvot sekä näkyvyys ympäristössä säilyvät.

Kaava sisältää rakentamisen laatua koskevia määräyksiä, joilla ohjataan rakennusten arkkitehtuuria, kattomuotoja, materiaaleja, piha-alueita sekä niiden sovittamista osaksi Kirkonmäen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.

Kaavan tavoitteena on parantaa alueen liikennejärjestelyjä, esteettömyyttä, julkisten ulkotilojen laatua sekä keskustan elinvoimaisuutta samalla kun kirkon, tapulin ja Kirkonmäen kulttuuriympäristön keskeiset arvot huomioidaan alueen kehittämisessä.

Asemakaavaratkaisu toteuttaa maakuntakaavan, strategisen yleiskaavan, keskustan osayleiskaavan sekä Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman tavoitteita vahvistamalla Lempäälän kuntakeskuksen asemaa palveluiden, asumisen ja julkisten toimintojen keskittymänä. Kaava perustuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen täydentämiseen keskusta-alueella ja hyödyntää nykyisiä palveluja, kunnallistekniikkaa sekä liikenneverkkoa.

Kaavaratkaisussa kehitetään kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä sekä parannetaan alueen saavutettavuutta. Uusi Tapulinpolku vahvistaa jalankulun yhteyksiä Kirkonmäen, Kirkkojärven rannan ja keskustan välillä, ja samalla uusi katuyhteys mahdollistaa liikenteen sekä kunnallistekniikan tarkoituksenmukaisen järjestämisen. Ratkaisu edistää kestävästä liikkumisesta tavoitteita sekä tukee MAL-sopimuksen ja rakennesuunnitelman mukaista keskustojen kehittämistä. Ratkaisu tukee strategisen yleiskaavan sekä kuntastrategian tavoitteita laadukkaiden, viihtyisien ja saavutettavien ympäristöjen kehittämisestä.

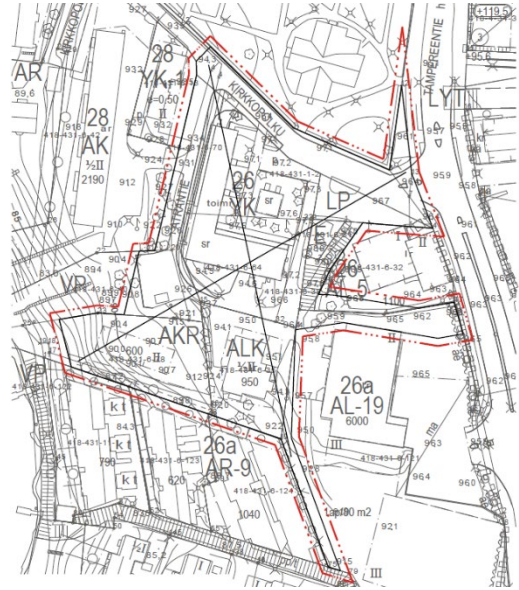
Kaavan keskeinen haaste liittyy seurakuntatalon purkamiseen, joka aiheuttaa haitallisia vaikutuksia kulttuuriympäristöön. Ratkaisussa vaikutuksia pyritään lieventämään uudisrakentamisen laatua ohjaavilla määräyksillä, säilyttämällä tapuli osana alueen historiallista ydintä sekä kehittämällä kirkon ympäristöä kokonaisuutena nykyistä paremmin kulttuuriympäristön arvoja esiin tuovaksi julkiseksi tilaksi. Näin ollen kaava voidaan arvioida ylemmän asteisten suunnitelmien tavoitteiden kokonaisuuden kannalta pääosin niiden mukaiseksi.

Keskustan osayleiskaavassa Lempoisten seurakuntatalo on osoitettu suojeltavana rakennuksena (sr-1). Asemakaavaluonnoksessa rakennuksen suojeluasema arvioidaan uudelleen Pirkanmaan maakuntamuseon vuonna 2026 antaman lausunnon perusteella. Kaavaratkaisussa seurakuntatalon suojelumerkintää ei esitetä säilytettäväksi, vaan alueelle mahdollistetaan uuden seurakuntarakennuksen toteuttaminen. Tältä osin asemakaavaratkaisu poikkeaa voimassa olevan osayleiskaavan suojeluratkaisusta.

3.1. Kaavan rakenne

Poistuva asemakaava

- Suunnittelualue on rakennuskaavatietä, asuntokerrostalojen tai rivitalojen korttelialuetta (AKR), yhdistettyjen liike- ja asuntokerrostalojen korttelialuetta (ALK), kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialuetta (YK), yleistä pysäköintialuetta (LP), eriytysaluetta (E), jalankululle ja polkupyöräilylle varattua tietä (pp/t), liikerakennusten korttelialuetta (AL-5), asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (AL-19)
- Suurin sallittu kerroskorkeus on II
- Rakennusoikeutta on 3 497 kem²

Uusi asemakaava

- Suunnittelualue on osoitettu Atrantien kaualueeksi, Kirkonmäen aukioksi, Piika Pirkitan puistoksi, kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueeksi (YK), asuinkerrostalojen alueeksi (AK), muuntamon alueeksi ET-7 ja muistomerkin alueeksi E-3.
- Kerrostalon tontille ei ole osoitettu kerroslukua, vaan rakennuksen suurin sallittu korkeus on määritetty korkeusasetuksella.
- Rakennusoikeutta on 2 888 kem²
- Rakennusoikeuden määrä vähenee 609 kem²

3.1.1. Mitoitus

Rakennusoikeuden määrä säilyy asemakaavan muutoksessa pääosin ennallaan. Nykyisten rivitalo- ja kerrostalokortteleiden rakennusoikeudet yhdistetään uudelle kerrostalotontille, jolloin rakentamisen kokonaismäärä ei olennaisesti muutu. Samalla viheralueiden määrä kasvaa, kun osa nykyisestä kaualueesta ja rivitalokorttelista osoitetaan puistoalueeksi. Tämä lisää alueen virkistys- ja viherverkostoa sekä parantaa ympäristön viihtyisyyttä.

3.1.2. Asukasmäärä

Kaavaluonnoksen mukaan asukasmäärä alueella kasvaa arviolta 30 uudella asukkaalla. Kaavan mahdollistama väestönlisäys on suhteellisen pieni eikä aiheuta merkittäviä muutoksia kunnan palveluverkkoon. Lempoisten kirkonmäen ja Kanavan koulun välisen alueelle sijoittuu nykyisin 263 asukasta. Alueen ikäväestössä näkyy selvästi yli 66-vuotiaiden asukkaiden suuri osuus asukkaista, mikä on kaksinkertainen Lempäälän keskiarvoon nähden.

Laskukaava		Lisääntyvä asukasmäärä
		30 uutta asukasta
Ikäjakauma alueella		Uudet asukkaat alueen nykyisen ikäjakauman mukaisesti
0–6	2,3 %	1 päivähoitoikäinen
7–13	4,2 %	1 alakouluikäinen
14–16	3,0 %	1 yläkouluikäinen
17–19	1,5 %	0
20–65	53,6 %	16
66+	35,4 %	11
Yhteensä	100 %	30

3.1.3. Palvelut

Lempoisten seurakuntatalo on toiminut pitkään seurakunnan toiminnan keskuksena ja tärkeänä kokoontumispaikkana. Rakennuksessa on sijainnut seurakunnan toimistotiloja sekä tiloja seurakunnalliselle, kulttuuriselle ja yhteisölliselle toiminnalle. Seurakuntatalo on täydentänyt kirkonmäen palveluita ja ollut merkittävä osa Lempäälän keskustan julkisten palveluiden ja kohtaamisten verkostoa. Asemakaavan muutosluonnoksessa ei merkittävällä tavalla muuteta palvelua, mutta luonnos mahdollistaa uudisrakentamisen ja siten palveluiden jatkamisen uudessa seurakuntatalossa.

Asemakaavaluonnos mahdollistaa Kalustajantalon (Atrantie 3) purkamisen, jolloin kierrätyspuoti menettäisi nykyiset toimitilansa kaava-alueella. Kaava ei ratkaise toiminnan mahdollista jatkumista muualla, mutta muutos voi vaikuttaa merkittävästi yhdistyksen toimintaedellytyksiin, ellei toiminnalle löydy saavutettavaa korvaavaa tilaa.

3.2. Aluevaraukset, kaavamerkinnot ja määräykset

Suunnittelualueella on seuraavat aluevaraukset:

Kaavamerkintä	Käyttötarkoitus	Pinta-ala (ha)	Rakennusoikeus (kem ²)
AK	Asuinkerrostalojen korttelialue	0,2001	1400
YK	Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue.	0,2944	1488

VP	Puisto, Piika Pirkitan puisto	0,0970	0
Jalankululle varattu katu / tie	Tapulinpolku	0,0396	0
Hidaskadut (hk)	Atrantie	0,2580	0
Katuaukiot/torit	Kirkonmäki	0,1889	0
E-3	Erityisalue muistomerkille. Alue on varattu muistomerkkiä ja siihen liittyviä rakenteita varten. Aluetta tulee hoitaa kohteen historiallisia ja maisemallisia arvoja vaalien.	0,0140	0
ET-7	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue, jolle saa rakentaa kerrosalasta enintään 10 m ² :n suuruisen muuntamorakennuksen.	0,0039	10
Aluetehokkuus e ≈ 0.26		Yhteensä	1,0959
			2888

Tilastotiedot ilmenevät tarkemmin kaavoituksen seurantalomakkeesta, joka on selostuksen liitteenä.

Kaavan toteutuksen laatua ohjataan korttelialueille annetuilla yleismääräyksillä. Määräykset koskevat erityisesti rakennusten sijoittumista, massoittoa, kattomuotoja, materiaaleja, piha-alueita, pysäköintiä sekä kulttuuriympäristöön soveltamista. Tavoitteena on varmistaa, että uudisrakentaminen muodostaa Kirkonmäen valtakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaan ympäristöön soveltuvan, arkkitehtonisesti korkeatasoisen kokonaisuuden.

3.2.1. Nimistö

Asemakaavaluonnoksessa esitetään uusia nimiä katu-, aukio-, puisto- ja jalankulkuyhteys-alueille. Nimistön tavoitteena on vahvistaa alueen historiallista identiteettiä sekä helpottaa ympäristön hahmottamista. Luonnoksessa esitetään seuraavat nimet: Kirkonmäen aukio (aukioalue), Piika Pirkitan puisto (puistoalue) ja Tapulinpolku (jalankululle varattu yhteys). Atrantien nimi on säilytetty vanhana katunimenä.

3.3. Ympäristön laatua koskevat tavoitteet

Asemakaavassa on annettu rakentamisen laatua koskevia yleismääräyksiä, joiden tavoitteena on turvata Kirkonmäen kulttuuriympäristön arvot sekä ohjata alueen uudisrakentamista korkeatasoisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään rakennusten kattomuotoihin, julkisivumateriaaleihin, mittakaavaan, teknisten rakenteiden sijoittamiseen sekä piha-alueiden ja julkisen ympäristön laatuun.

Seurakuntatalon korttelialueella tavoitteena on, että uusi rakennus muodostaa yhdessä kirkon, suojellun tapulin ja Kirkonmäen aukion kanssa taajamakuvasuhteellisesti eheän kokonaisuuden. Kerrostalokorttelissa puolestaan korostetaan maastoon soveltamista, korkeatasoista arkkitehtuuria sekä alueen historiallisesta rakennusperinnöstä vaikuttavasti ottavaa kattomaisemaa.

Kirkonmäen aukion tavoitteena on muodostaa kirkon ympäristöön korkeatasoinen julkinen tila, joka korostaa alueen historiallisia arvoja ja parantaa ympäristön viihtyisyyttä.

Määräyksillä pyritään myös varmistamaan esteettömät kulkuyhteydet, laadukkaat ulkotilat sekä riittävät auto- ja polkupyöräpysäköintijärjestelyt.

4. Asemakaavan vaikutukset

Kaavamuutos vaikuttaa erityisesti siihen, miten alueella liikutaan, missä pysäköidään, millainen Kirkonmäen ympäristö tulevaisuudessa on ja millainen ratkaisu seurakuntatalon alueelle tehdään.

4.1. Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Kaavamuutos vaikuttaa alueen asukkaiden, seurakunnan käyttäjien sekä muiden keskustan palveluiden käyttäjien arkeen. Uusi katuyhteys, selkeämmät liikennejärjestelyt ja parantuvat jalankulun yhteydet helpottavat alueella liikkumista sekä parantavat liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä. Erityisesti kirkon, seurakunnan toimintojen, keskustan palveluiden ja Kirkkojärven virkistysalueiden saavutettavuus paranee.

Uusi kerrostalo lisää keskustan asuntotarjontaa ja mahdollistaa uusien asukkaiden sijoittumisen palveluiden läheisyyteen. Asukasmäärän kasvu tukee keskustan elinvoimaisuutta ja palveluiden käyttöä. Samalla rakentaminen muuttaa nykyisiä näkymiä ja lisää alueen käyttöä, mikä voi heikentää joidenkin lähialueen asukkaiden kokemaa ympäristön väljyyttä ja rauhallisuutta.

Seurakuntatalon korvaaminen uudella rakennuksella mahdollistaa nykyaikaiset, esteettömät ja toiminnallisesti paremmin palvelevat tilat seurakunnan ja muiden käyttäjien tarpeisiin. Muutos voi kuitenkin herättää osassa asukkaista ja seurakunnan käyttäjistä huolta alueen tutun ympäristön ja paikallisen identiteetin muuttumisesta, sillä nykyinen seurakuntatalo on ollut pitkään osa kirkonmäen rakennettua ympäristöä ja yhteisöllistä toimintaa.

Kalustajantalossa toimivan kierrätyspuodin poistuminen nykyiseltä paikaltaan vaikuttaisi yhdistyksen toimintaan, asiakkaiden palvelujen saavutettavuuteen sekä keskustan yhteisölliseen toimintaan. Kaava ei ratkaise toimijan mahdollista uutta sijoituspaikkaa, mutta vaikutus on tunnistettu kaavan sosiaalisena ja palveluverkkoon kohdistuvana haittana.

Puistoalueen laajentaminen ja kulkureittien kehittäminen lisäävät virkistysmahdollisuuksia sekä parantavat mahdollisuuksia ulkoiluun, oleskeluun ja ympäristön kokemiseen. Muutosten arvioidaan lisäävän alueen viihtyisyyttä ja vahvistavan Kirkkojärven rannan sekä keskustan välistä yhteyttä. Kokonaisuutena kaavamuutoksen arvioidaan parantavan alueen

toimivuutta, saavutettavuutta ja palveluiden käytettävyyttä sekä tukevan yhteisöllisen ja elävän keskustaympäristön kehittymistä.

4.2. Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon

Asemakaavan muutoksella on vähäisiä vaikutuksia maa- ja kallioperään, koska suunnittelualue on pääosin jo rakennettua ympäristöä. Uusi katuyhteys, uudisrakentaminen sekä piha-alueiden järjestelyt edellyttävät paikoin maanrakennustöitä. Rakentaminen voi aiheuttaa paikallisia muutoksia maanpinnan korkeuksiin sekä kallioleikkauksia tai täyttöjä.

Kaava-alue sijaitsee Kirkkojärven läheisyydessä ja kahden valuma-alueen rajalla. Rakentaminen voi lisätä paikoin vettä läpäisemättömien pintojen määrää, mikä voi kasvattaa hulevesien muodostumista. Vaikutuksia voidaan kuitenkin hallita hulevesien viivytys- ja imeytysratkaisuilla sekä säilyttämällä ja lisäämällä kasvillisuutta. Puistoalueen laajentaminen osaltaan tukee hulevesien luonnonmukaista käsittelyä ja parantaa alueen vedenpidätyskykyä.

Ilmanlaatuun kohdistuvat vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Ilmastovaikutukset muodostuvat pääasiassa rakentamisesta ja rakennusmateriaalien käytöstä. Uudisrakentaminen aiheuttaa rakentamisvaiheessa kasvihuonekaasupäästöjä. Keskusta-alueelle sijoittuva täydennysrakentaminen hyödyntää olemassa olevaa kunnallistekniikkaa, palveluverkkoa ja liikennejärjestelmää, mikä tukee yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja vähentää liikkumistarvetta verrattuna taajamarakenteen ulkopuolelle sijoittuvaan rakentamiseen.

4.3. Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Asemakaavan muutoksen vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin arvioidaan kokonaisuutena vähäisiksi, koska suunnittelualue sijoittuu pääosin rakennettuun keskustaympäristöön, jossa luonnonympäristö on jo nykyisin voimakkaasti ihmisen muokkaamaa. Uusi katu, uudisrakentaminen ja piha-alueiden muutokset voivat vähentää paikallisesti kasvillisuutta sekä yksittäisiä puita ja pensasalueita. Puistoalueen laajentaminen ja ympäristön kehittäminen luovat mahdollisuuksia uusille istutuksille ja viheryhteyksien vahvistamiselle, mikä osaltaan lieventää rakentamisen vaikutuksia.

Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee Kirkkojärven rantavyöhyke, joka tarjoaa elinympäristöjä useille eläinlajeille. Alueella on aiemmissa selvityksissä tehty lepakkohavaintoja, minkä vuoksi kaavatyön yhteydessä on laadittu tarkentava lepakkoselvitys. Mikäli selvityksissä tunnistetaan lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja tai muita luonnonsuojelulain suojaamia luontoarvoja, ne otetaan huomioon. Lepakkoselvityksen raportti ei ole vielä valmistunut, vaan se lisätään aineistoon sen valmistuttua nähtävilläoloaikana.

Kaavatyön yhteydessä selvitettiin rauhoitetun kynäjalavan esiintymistä alueella, mutta lajia ei havaittu maastokäynnillä tarkastetuilla kiinteistöillä tai niiden edustan ranta-alueella.

Luonnonvarojen käytön näkökulmasta asemakaava perustuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen täydentämiseen. Tämän vuoksi kaavan vaikutukset luonnonvarojen kulutukseen arvioidaan vähäisiksi.

4.4. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen

Asemakaavan muutos täydentää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta kuntakeskudessa ja tukeutuu sekä täydentää nykyistä palveluverkkoa, katuverkkoa ja kunnallistekniikkaa. Kaava edistää keskustan kehittämistä tiiviinä ja toiminnallisesti monipuolisena alueena sekä vahvistaa keskustan asemaa asumisen, palveluiden ja yhteisöllisten toimintojen keskittymänä.

Kaava muuttaa Kirkonmäen alueen tilarakennetta siten, että nykyisestä pysäköinti- ja liikennepainotteisesta ympäristöstä kehitetään aiempaa enemmän jalankulkuun, oleskeluun ja tapahtumien järjestämiseen soveltuva julkinen tila. Kaava parantaa alueen sisäistä toimivuutta selkeyttämällä katuverkkoa ja järjestämällä kulkuyhteyksiä nykyistä tarkoituksenmukaisemmin. Uusi katuyhteys mahdollistaa liikenteen ohjautumisen selkeämmin katuverkkoon, mikä vähentää riippuvuutta tonttien kautta järjestetyistä ajoyhteyksistä ja parantaa kunnallistekniikan toteuttamismahdollisuuksia. Ratkaisu vähentää epäselviä ajoreittejä ja parantaa liikenneturvallisuutta erityisesti jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden näkökulmasta. Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien kehittäminen parantaa saavutettavuutta. Puistoalueiden ja kulkureittien kehittäminen tukee myös virkistysalueiden käyttöä ja vahvistaa keskustan viherverkostoa.

Kaava muuttaa pysäköinnin sijoittumista Kirkonmäen alueella, minkä vuoksi pysäköintiä järjestellään uudelleen katualueilla ja tonteilla. Muutokset voivat lisätä joidenkin käyttäjien kävelymatkoja, mutta samalla ne parantavat julkisten ulkotilojen laatua ja viihtyisyyttä. Esteettömien pysäköintipaikkojen riittävyys on noussut esiin suunnittelun keskeisenä lähtökohdana. Huipputapahtumien pysäköinti ohjautuu ensisijaisesti keskustan muihin pysäköintikohteisiin, eikä sen järjestäminen Kirkonmäen alueella ole lähtökohtaisesti mahdollista.

Liikennemäärien arvioidaan kasvavan jonkin verran uuden asuinrakentamisen myötä. Kasvu jää mittakaavaltaan keskusta-alueelle tavanomaiseksi. Liikenteen sujuvuuden arvioidaan kokonaisuutena paranevan katujärjestelyjen selkiytymisen sekä pysäköinnin uudelleenjärjestelyn seurauksena.

Yhdyskunta- ja energiatalouden näkökulmasta kaava on tehokas, koska rakentaminen sijoittuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen. Alue hyödyntää nykyisiä kunnallisteknisiä verkostoja, katuja ja palveluita. Keskusta-alueelle sijoittuva täydennysrakentaminen tukee myös kestävästä liikkumisesta, sillä päivittäiset palvelut ovat saavutettavissa kävellen, pyöräillen ja joukkoliikenteellä.

4.5. Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen

Asemakaavan muutos parantaa teknisen huollon järjestämisen edellytyksiä Kirkonmäen alueella. Uusi katuyhteys mahdollistaa vesihuollon, hulevesiviemäröinnin, sähkönjakelun, tietoliikenneverkkojen sekä muun kunnallistekniikan sijoittamisen katualueelle, mikä selkeyttää verkostojen rakentamista, kunnossapitoa ja mahdollisia tulevia laajennuksia. Suunnittelun lähtökohtana on ollut vähentää riippuvuutta tonttialueiden kautta kulkevista järjestelyistä ja varmistaa teknisten verkostojen pitkäjänteinen ylläpidettävyys. Rakentamisen yhteydessä voidaan joutua siirtämään tai uusimaan yksittäisiä johtoja, kaapeleita ja hulevesijärjestelmiä. Samalla verkostojen toimintavarmuutta voidaan parantaa nykyisestä. Alueen korkeusvaihtelut sekä mahdolliset kallioiset maaperäolosuhteet voivat aiheuttaa teknisiä haasteita verkostojen rakentamiselle.

4.6. Vaikutukset taajamakuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Asemakaavan muutoksella on merkittäviä vaikutuksia Kirkonmäen taajamakuvaan ja rakennettuun ympäristöön, koska suunnittelualue sijoittuu Lempäälän historialliseen ydinalueeseen kirkon, seurakuntatalon, kirkkotorin ja muiden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten läheisyyteen. Alue on osa maakunnallisesti merkittävää kirkon ympäristöä, jonka ominaispiirteisiin kuuluvat pitkä historiallinen kerroksellisuus, julkisten rakennusten keskittymä sekä kirkon hallitseva asema maisemassa.

Kaava muuttaa nykyistä taajamakuvaan erityisesti seurakuntatalon alueella, jossa nykyinen rakennus on tarkoitus korvata uudella rakennuksella. Muutos poistaa yhden 1960-luvun rakennuskerrostuman osan alueen rakennuskannasta, mutta samalla mahdollistaa uuden rakennuksen sovittamisen osaksi kirkonmäen kokonaisuutta. Suunnittelun lähtökohtana on ollut, että uusi rakennus säilyttää kirkon aseman alueen keskeisenä maamerkinä sekä huomioi kirkon, tapulin ja kirkkotorin muodostaman historiallisen ympäristön. Kaavaratkaisun tavoitteena on vahvistaa tapulin asemaa Kirkonmäen keskeisenä maamerkinä.

Kirkonmäen aukion ja katualueiden uudistaminen vaikuttaa merkittävästi alueen kaupunkikuvaan. Nykyisin pysäköinnin hallitsemaa ympäristöä kehitetään aiempaa enemmän jalan- kulkun, oleskelun ja tapahtumien järjestämiseen soveltuvaksi julkiseksi tilaksi. Muutoksen seurauksena kirkon ympäristön kulttuurihistorialliset arvot ja rakennusten väliset näkymät korostuvat nykyistä selkeämmin. Muutos vähentää liikenne- ja pysäköintialueiden visuaalista hallitsevuutta sekä korostaa Kirkonmäen asemaa historiallisena julkisena ympäristönä ja kohtaamispaikkana.

Kaavaluonnos mahdollistaa Atrantie 3:ssa sijaitsevan Kalustajantalon purkamisen ja korvaamisen uudella kerrostalorakentamisella. Rakennus edustaa jälleenrakennuskauden puurakenteista liikerakentamista ja muodostaa osan Kirkonmäen ympäristön rakennuskannan ajallista kerroksellisuutta. Vaikka rakennusta ei ole tunnistettu valtakunnallisissa,

maakunnallisissa tai paikallisissa kulttuuriympäristöinventoinneissa erityisesti suojelukohdeksi, sen poistuminen vähentää alueella säilynyttä sodanjälkeisen ajan rakennuskantaa sekä kaventaa keskustan rakennushistoriallista monimuotoisuutta.

Uusi katulinjaus, kulkureitit ja puistoalueiden kehittäminen selkeyttävät alueen rakennetta sekä parantavat kirkonmäen hahmotettavuutta osana keskustaa. Jalankulun yhteydet kirkon, seurakunnan toimintojen, keskustan palveluiden ja Kirkkojärven rannan välillä vahvistuvat. Samalla alueen julkisten ulkotilojen laatua on mahdollista parantaa ja kirkonmäen asema keskustan keskeisenä kohtaamispaikkana vahvistuu.

Merkittävimmät kulttuuriympäristövaikutukset liittyvät Lempoisten seurakuntatalon mahdolliseen purkamiseen ja korvaamiseen uudisrakennuksella. Ratkaisu merkitsee yhden maakunnallisesti arvokkaan rakennuksen poistumista, mikä on kulttuuriympäristön kannalta kielteinen muutos. Vaikutuksia lieventävät kuitenkin asemakaavan rakentamista ohjaavat määräykset, joilla uudisrakentamisen mittakaava, kattomuodot, materiaalit, piha-alueet ja tekniset rakenteet sovitetaan osaksi Kirkonmäen historiallista ympäristöä. Uudisrakennus sijoittuu nykyisen rakennuksen paikalle, ja suunnittelun tavoitteena on säilyttää Kirkonmäen keskeiset tilalliset ominaispiirteet ja näkymät sekä turvata tapulin asema alueen keskeisenä maamerkinä. Lisäksi tavoitteena on parantaa julkisen tilan käytettävyyttä ja laatua.

Kokonaisuutena asemakaavan muutoksen vaikutukset taajamakuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön ovat merkittäviä mutta hallittavissa. Kaavan tavoitteena on sovittaa yhteen alueen kehittäminen, liikennejärjestelyjen parantaminen ja keskustan täydentyminen siten, että Kirkonmäen kulttuurihistorialliset arvot, keskeiset näkymät ja alueen historiallinen identiteetti säilyvät osana tulevaa ympäristöä.

4.7. Vaikutukset talouteen ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen

Asemakaavan toteuttaminen aiheuttaa kunnalle kustannuksia uusien yleisten alueiden ja kunnallistekniikan rakentamisesta sekä ylläpidosta. Rakentaminen sijoittuu kuitenkin olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen ja hyödyntää nykyisiä palveluja, katuverkkoa ja teknisiä verkostoja.

Kaava mahdollistaa uuden asuinrakentamisen toteuttamisen keskusta-alueella, mikä lisää alueen asukasmäärää ja vahvistaa keskustan palveluiden asiakaspohjaa. Keskustan täydentyminen tukee olemassa olevien palveluiden toimintaedellytyksiä sekä vahvistaa kuntakeskuksen elinvoimaa.

Kaavaratkaisun tavoitteena on turvata myös alueella sijaitsevien liikekiinteistöjen saavutettavuus. Jatkosuunnittelussa tarkennetaan erityisesti asiointipysäköinnin ratkaisuja. Aukio-alue voi samalla luoda uusia mahdollisuuksia yritystoiminnalle, tapahtumille ja keskustan liiketoiminnan näkyvyydelle.

Kaavamuutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia elinkeinoelämän toimivaan kilpailuun. Alueella sijaitsevien palveluiden saavutettavuuden paraneminen, keskustan asukasmäärän kasvu sekä ympäristön laadun kehittyminen voivat kuitenkin parantaa alueen vetovoimaa yritystoiminnan näkökulmasta. Erityisesti keskustan kaupalliset palvelut hyötyvät alueen käytön lisääntymisestä.

5. Asemakaavan toteutus

Asemakaavan toteuttaminen edellyttää uuden katualueen, aukioalueen, puistoalueiden sekä niihin liittyvän kunnallistekniikan rakentamista. Toteutus on tavoitteena vaiheistaa siten, että katu- ja kunnallistekniset ratkaisut sekä alueen liikennejärjestelyt toteutetaan ennen uuden rakentamisen käyttöönottoa. Katualueiden toteuttamisesta vastaa pääosin Lempäälän kunta, kun taas korttelialueiden rakentaminen toteutuu maanomistajien omien hankkeiden yhteydessä.

Seurakuntatalon uudisrakennuksen jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota rakennuksen arkkitehtoniseen laatuun, mittakaavaan, materiaaleihin ja sijoittumiseen osana maakunnallisesti arvokasta kirkon ympäristöä.

5.1. Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

5.1.1. Liite 3: Kadun yleissuunnitelma 28.5.2026

Kaavatyön tueksi on laadittu alustava kadun yleissuunnitelma, jossa on tarkasteltu erityisesti uuden katujärjestelyn toteuttamiskelpoisuutta, uuden liittymän toimintaa ja korkeustasojen sovittamista ympäröivään maastoon. Tarkastelujen perusteella katu on mahdollista toteuttaa siten, että yhteydet ympäröiville kiinteistöille säilyvät ja alueen merkittäviin korkeuseroihin voidaan vastata ilman poikkeuksellisen vaativia rakenteita. Alustava suunnitelma ei kaikilta osin vastaa asemakaavaluonnoksessa esitettyjä ratkaisuja, vaan sitä täydennetään ja tarkennetaan kaavatyön edetessä.

Tässä vaiheessa on todettu, ettei kaikkia pohjoiseteläsuuntaisia jalankulun yhteyksiä ole todennäköisesti mahdollista toteuttaa täysin esteettöminä maaston korkeuserojen vuoksi. Esteettömyyttä edistetään jatkosuunnittelussa mahdollisimman pitkälle, mutta osa yhteyksistä saattaa edellyttää myös portaita.

Yleissuunnitelmassa esitetyt ratkaisut eivät kaikilta osin ole lopullisia. Esimerkiksi Atrantien pohjoispään jalankulkujärjestelyt, rantaan johtavan puistoyhteyden toteutustapa, uuden kerrostalotontin liittymäjärjestelyt sekä Tapulinpolun tarkempi toteutus ja sijainti voivat vielä muuttua jatkosuunnittelun yhteydessä. Asemakaavassa ratkaistaan yhteyksien ja

aluevarausten periaatteet, kun taas lopulliset katu- ja ympäristöratkaisut määritellään myöhemmässä suunnittelussa. Kadun yleissuunnitelman on laatinut tilauksesta kunnalle Destia oy.

5.1.2. Liite 5: Lempoisten seurakuntatalon suunnitelma 24.8.2026

Selostuksen liitteenä ovat seurakunnan tilaamat luonnossuunnitelmat seurakuntatalon uudisrakennuksesta. Suunnitelmat on laatinut Arkitupa oy:n arkkitehti Wim Havinga. Suunnitelmien tarkoituksena on havainnollistaa asemakaavan mahdollistamaa rakentamista sekä arvioida uuden rakennuksen soveltumista osaksi Kirkonmäen kulttuuriympäristöä. Suunnitelmat eivät ole asemakaavan sitova osa, mutta ne ovat toimineet kaavaratkaisun valmistelun ja vaikutusten arvioinnin lähtöaineistona.

5.2. Toteuttaminen ja ajoitus

Asemakaavan toteuttaminen on käynnistettävissä kaavan saatua lainvoiman. Alueen toteuttaminen edellyttää sekä kunnallistekniikan ja yleisten alueiden tarkempaa suunnittelua että seurakunnan rakennushankkeen jatkosuunnittelua.

Kaavatyön yhteydessä on laadittu alustava katu- ja ympäristöalueiden yleissuunnitelma, jonka avulla on arvioitu erityisesti asemakaavan ratkaisujen toteuttamiskelpoisuutta, korkeusasemien yhteensovittamista sekä katu- ja jalankulkuyhteyksien sijoittumista suhteessa ympäröivään rakennettuun ympäristöön ja maastonmuotoihin. Suunnitelma tarkentuu asemakaavan hyväksymisen jälkeen laadittavien katu- ja yleisten alueiden suunnitelmien yhteydessä.

5.3. Toteutuksen seuranta

Asemakaavan toteutumista seurataan osana Lempäälän kunnan maankäytön, rakentamisen ja kunnallistekniikan normaalia suunnittelu- ja toteutusprosessia.

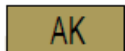
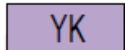
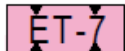
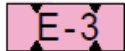
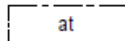
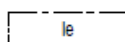
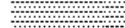
4052 KIRKONMÄKI, ASEMAKAAVAN MUUTOS

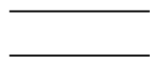
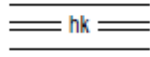
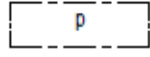
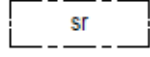
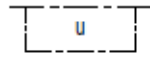
Kaava-alue: Lempainen
Sijaintialue: 418-431

Asemakaavan muutos koskee: Atran tien ja Kirkkopolun katualuetta, pysäköintialuetta sekä kortteleita 26 ja 26a.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella muodostuu:
Atran tien katualue, Kirkonmäen aukio, puistoa sekä korttelin 26a tontti 1 ja korttelin 37 tontti 1.

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET SEKÄ SITOVA TONTTIJAKO

	Asuinkerrostalojen korttelialue.
	Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue.
	Puisto.
	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitojen korttelialue, jolle saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 10 m ² :n suuruisen muuntamorakennuksen. Ei sovellettu mastolle. Muuntamon värin tulee olla vihreä.
	Eritysisalue muistomerkeille. Alue on varattu muistomerkkiä ja siihen liittyviä rakenteita varten. Aluetta tulee hoitaa kohteen historiallisia ja maisemallisia arvoja vaalien.
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa-alueen raja.
	Ohjeellinen osa-alueen raja.
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.
	Ohjeellinen tontin/rakennuspaikan raja.
26A	Korttelin numero.
KIRKONMÄKI	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
1200	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
I	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
	Rakennusala.
	Auton säilytyspaikan ja talousrakennuksen rakennusala.
	Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka puoleiseen rakennuksen seinään ei saa sijoittaa ikkunoita.
	Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.
	Säilytettävä/istutettava puurivi.
	Istutettava alueen osa.

	Katu.
	Katuaukio/tori.
	Jalankululle varattu katu/tie.
	Hidaskatu.
	Pysäköimispaikka.
	Suojeltava rakennus.
	Uloke.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Kirkonmäen aukio

Kirkonmäen aukio tulee toteuttaa korkeatasoisena julkisena ulkotilana, joka korostaa valtakunnallisesti arvokkaan kirkon, suojellun tapulin ja Kirkonmäen kulttuuriympäristön asemaa Lempäälän keskeisenä maamerkki- ja kohtaamispaikkana. Aukion materiaalien, pintarakenteiden, kalusteiden, valaistuksen ja istutusten tulee muodostaa kulttuuriympäristön arvoihin soveltuva yhtenäinen ja arvokas kokonaisuus. Aukion viihtyisyyttä, kaupunkikuvaa ja ilmastomuutokseen sopeutumista tulee edistää lisäämällä alueen puustoa ja muuta kasvillisuutta sekä hyödyntämällä hulevesien hallintaa tukevia ratkaisuja.

Kirkkojen ja seurakunnallisten rakennusten korttelialue

Seurakuntarakennuksen tulee muodostaa yhdessä suojellun tapulin, viereisen kirkkoalueen sekä Kirkonmäen aukion kanssa taajamakuullisesti eheä ja arvokas kokonaisuus. Rakennuksen sijoittelussa, massoittelussa ja korkeussuhteissa tulee huomioida tapulin asema alueen historiallisena maamerkinä siten, ettei uudisrakentaminen heikennä sen havaittavuutta tai maisemallista merkitystä.

Rakennuksen, piha-alueiden, istutusten, valaistuksen sekä kalusteiden tulee tukea Kirkonmäen valtakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön ominaispiirteitä. Tekniset rakenteet, aidat ja muurit ovat osa tontin arkkitehtuuria ja keskeistä taajamakuuvaa.

Rakennuksen massoittelun, kattomuodon ja julkisivujen tulee korostaa seurakuntarakennuksen julkista luonnetta sekä muodostaa tunnistettava osa Kirkonmäen siluettia. Kattomuodolla tulee korostaa seurakuntasalin sijoittumista rakennuksessa. Ratkaisujen tulee soveltua valtakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ilman, että ne jäljittelevät suoraan alueen historiallisia rakennuksia. Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat tulee sijoittaa rakennuksen tai pääasiallisen kattomuodon sisään siten, etteivät ne hallitse rakennuksen hahmoa tai näkymiä ympäristöstä.

Julkisivumateriaalien tulee olla korkealaatuisia, pitkäikäisiä, huollettavia ja kauniisti patinoituvia. Materiaalien, väriyksen ja detaljoinnin tulee soveltua kirkon, suojellun tapulin ja Kirkonmäen kulttuuriympäristön luonteeseen.

Tontille tulee toteuttaa 20 autopaikkaa sekä kirkon ja seurakuntatalon käyttöä palvelevat esteettömät autopaikat.

Tontille tulee toteuttaa vähintään 20 runkolukittavaa polkupyöräpaikkaa. Polkupyöräpaikoista vähintään 50 % tulee toteuttaa katettuina.

Rakennusten ja jalankulkureittien esteettömyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kerrostalon korttelialue

Rakentamisen tulee muodostaa arkkitehtonisesti korkeatasoinen, Kirkonmäen kulttuuriympäristöön soveltuva kokonaisuus. Suunnittelussa tulee huomioida alueen taajamakuvallisesti keskeinen sijainti sekä merkittävät korkeuserot osana korttelin identiteettiä.

Kerrostalossa tulee tavoitella omaleimaista ja korkeatasoista kattomaisemaa. Rakennuksessa tulee olla selvästi kalteva harja- tai aumakatto. Katon lappeiden kaltevuuden tulee olla vähintään 22 astetta tai tätä jyrkempi. Katon harjan tai vesikaton muun ylimmän kohdan korkeusasema saa olla enintään +112,0 metriä (N2000).

Rakennuksen kattomuodon tulee muodostaa tunnistettava osa Kirkonmäen kaupunkikuvaa ja ottaa mittakaavallisesti huomioon ympäröivä historiallinen rakennuskanta. Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat tulee sijoittaa rakennuksen kattomuodon tai rakennusmassan sisään siten, etteivät ne muodosta rakennuksen hallitsevaa elementtiä. Jokaiseen asuntoon tulee liittyä parveke, terassi tai muu vastaava yksityinen ulko-oleskelutila.

Rakennuksen pääasiallisen julkisivuväriin tulee olla selkeä, luonnosta johdettu, murrettu ja riittävän tumma värisävy. Harmaata, mustaa tai valkoista ei saa käyttää pääasiallisena julkisivuväriinä. Väriytyksen tulee soveltua Kirkonmäen kulttuuriympäristöön, ympäröivään kasvillisuuteen ja vesistömaisemaan.

Rakennukset ja piha-alueet tulee sovittaa alueen luonnollisiin korkeuseroihin. Tontin toteutuksessa tulee välttää korkeita tukimuureja, jyrkkiä pengerryksiä sekä laajoja luiskia. Maaston käsittelyssä tulee pyrkiä luonnollisiin korkeuserojen ratkaisuihin ja vaihteittain porrastettuihin piha-alueisiin esimerkiksi tukimuurein.

Rakennus tulee sovittaa maastoon ja voimakkaisiin korkeuseroihin. Tekniset rakenteet, aidat, tukimuurit ja autokatokset ovat osa tontin arkkitehtuuria ja keskeistä taajamakuva. Pysäköintialueen itäreunalle tulee toteuttaa viimeistelty tilaa rajaava autokatos. Puiston puoleiselle sekä tontin etelärajalle tulee toteuttaa yhtenäinen aita tai muu laadukas raja.

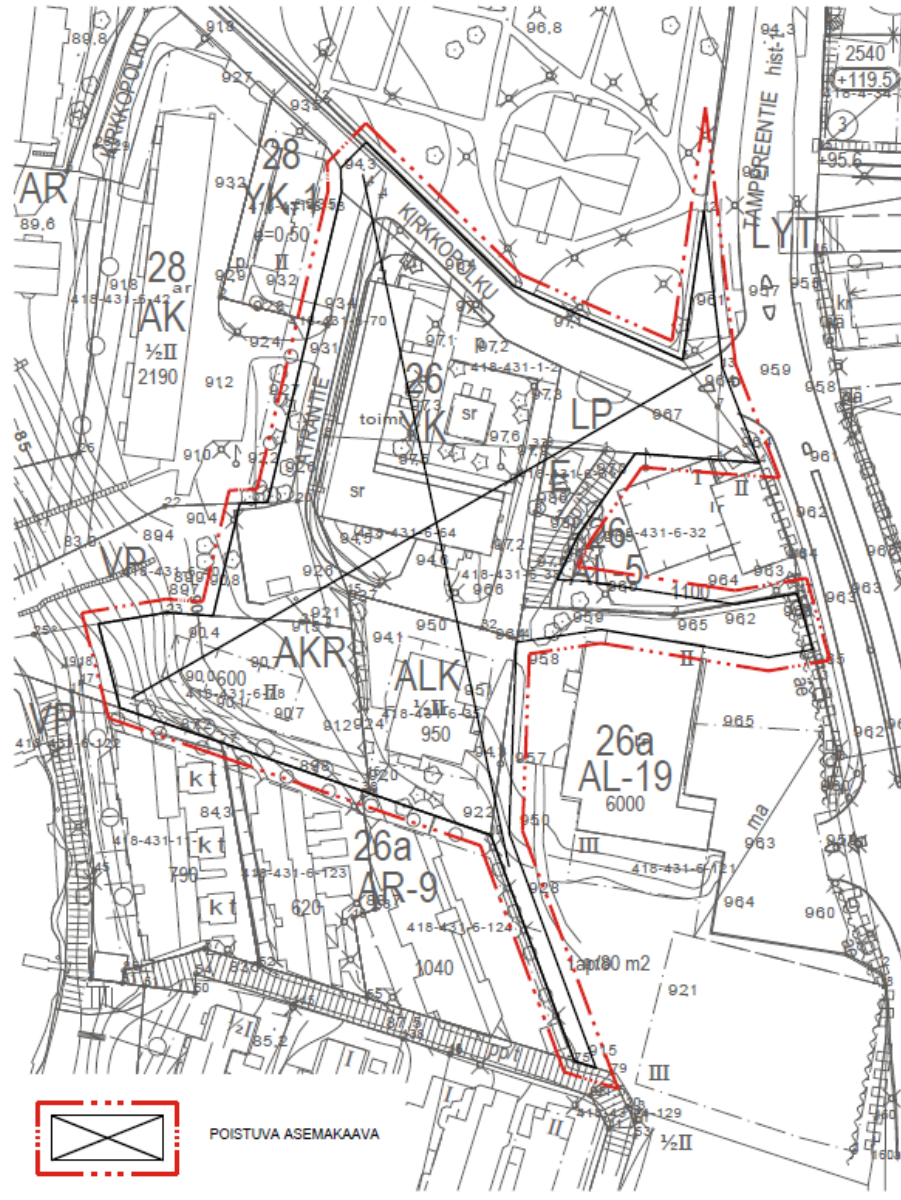
Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään:

1 ap / 110 k-m²

Polkupyöräpaikkoja tulee rakentaa vähintään:

1 pp / 40 k-m²

Polkupyöräpaikoista vähintään 50 % tulee toteuttaa katettuina ja rungon lukitsemisen mahdollistavina.

4052 KIRKONMÄKI, ASEMAKAAVAN MUUTOS		1:1000	
LEMPÄÄLÄN KUNTA Yhdyskunnan palvelualue		Koordinaattijärjestelmä: ETRS-GK24 ja N2000	
 Teija Mäkelä kaavoituspäälikkö		Kaavanumero: 4052	Diaarinro: 1020/2025
		Suunnittelija: Maija Villanen	
Päivämäärä: xx.xx.2026		Piirtäjä: Raisa Katajamäki	
yhdltk	yhdltk	Nähtävillä AKL 65 §	khall